

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

”Mikset sinäkin lähtisi ulkomaille?”

Selvitys Humanistisen ammattikorkeakoulun tulkkioiskelijoiden
opintojen suorittamisesta ulkomailla

Raukko, Anni & Syrjänen, Jenna-Mari

Viittomakielentulkin koulutusohjelma (240 op)

03 / 2018

www.humak.fi

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Viittomakielentulkin koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Työn tekijät Raukko, Anni & Syrjänen, Jenna-Mari	Sivumäärä 40 ja 11 liitesivua
Työn nimi ”Mikset sinäkin lähtisi ulkomaille?” – Selvitys Humanistisen ammattikorkeakoulun tulkkiopiskelijoiden opintojen suorittamisesta ulkomaille	
Ohjaava opettaja Hanna Putkonen-Kankaanpää	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Humanistinen ammattikorkeakoulu Humak	
Tiivistelmä <p>Tämän opinnäytetyön tavoitteena on kartoittaa Humanistisen ammattikorkeakoulun tulkkiopiskelijoiden kokemuksia ulkomaille suoritetuissa opinnoissa. Kartoituksen fokus oli vaihto-opintoina tai ulkomaille harjoitteluna tai projektina suoritettujen opintojen järjestäminen ja suunnittelu.</p> <p>Menetelminä työssä käytettiin yksilöhaastatteluja sekä opiskelijoille suunnattua Webropol-kyselylomaketta. Haastattelimme erilaisia kansainvälisyyden kanssa tekemisissä olevia tahoja Humakin henkilökunnasta, sekä opiskelijavaihdossa olleita tulkkiopiskelijoita. Opiskelijoilta keräsimme tietoa kyselyllä, jonka kohdistimme vuosina 2013-2015 aloittaneille opiskelijoille. Kartoituksen pohjalta luotiin ohjeistus ulkomaanjaksojen suunnitteluun ja järjestämiseen, sekä kooste Humakin kansainvälisyystyöryhmälle.</p> <p>Opinnäytetyömme tilaajana toimii Humanistinen ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyöstämme ja sen tuloksista hyötyvät paitsi kansainvälisyydestä kiinnostuneet tulkkiopiskelijat, myös Humakin henkilökunta, kuten lehtorit, kansainvälisyyden kanssa työskentelevät tahot sekä kansainvälisyystyöryhmä, joka voi hyödyntää tuloksia uuden 2018 alkavaan opetussuunnitelmaan liittyvän kansainvälisyyden suunnitteluun.</p>	
Asiasanat Kansainvälisyys, kansainvälinen liikkuvuus, Erasmus, viittomakielentulkit, vaihto-opiskelu, harjoittelu, kyselytutkimus	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Degree programme in sign language interpreting

ABSTRACT

Authors Raukko, Anni & Syrjänen, Jenna-Mari	Number of Pages 40 pages and 11 attachment pages
Title "Why wouldn't you study abroad too?" – Study of international studies among Sign language interpreter students in Humak University of Applied Sciences	
Supervisor Hanna Putkonen-Kankaanpää	
Subscriber and/or Mentor Humak University of Applied Sciences	
Abstract <p>The goal of this thesis was to study the experiences of sign language interpreting students in Humak University of Applied sciences in their international studies in order to formulate guidelines for how to manage and enable international studies within the field. The study focused on how students and staff planned, organised and executed studies, practical trainings or projects abroad.</p> <p>The data was gathered by conducting an online survey and individual interviews. We interviewed both different parties active in international coordination and cooperation at Humak University of Applied sciences, as well as interpreter students who have been on Erasmus exchange during their programme. The survey was voluntary and the students surveyed all started their studies in 2013-2015 encompassed both students who chose to study abroad as part of their education, as well as those who did not. This data was then used as the base for creating guidelines in order to help in planning and organising studies abroad, which should be made easily accessible for both students, administrators and teachers. A compilation of the results will be delivered to Humak International committee.</p> <p>This thesis and its results benefit not only the students who are interested in participating in studies abroad, but also administrators and staff with key roles in planning and organising. It can also be used by the International Committee in formulating and evaluating the 2018 course plans and educational guidelines.</p> <p>The subscriber of this thesis is Humak University of Applied Sciences.</p>	
Keywords international,mobility, erasmus, exchange, sign language interpreter, survey, practical training	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 KANSAINVÄLISYYS KORKEAKOULUOPINNOISSA	6
3 KANSAINVÄLINEN VAIHTO TULKKIKOULUTUKSESSA	7
3.1 Erasmus+-vaihto	7
3.2 Muut vaihto-ohjelmat	8
3.3 Hakuprosessi Erasmus+ vaihtoon	9
3.4 Opintojen suunnittelu	10
3.4.1 Etäopinnot vaihdon aikana	11
3.5 Rahoitus	11
3.6 Raportointi	12
3.7 Yhteistyökoulut	13
3.7.1 Trinity College Dublin, Irlanti	13
3.7.2 University of Central Lancashire, Iso-Britannia	13
3.7.3 Hochschule Magdeburg, Saksa	14
3.7.4 Hogeschool Utrecht, Hollanti	14
3.7.5 Stockholms Universitet, Ruotsi	14
3.7.6 Politécnico de Coimbra, Portugali	15
3.7.7 Université Toulouse Jean Jaurès, Ranska	15
3.7.8 Universidad Rey Juan Carlos, Espanja	15
4 KANSAINVÄLINEN HARJOITTELU TULKKIKOULUTUKSESSA	16
4.1 Erasmus+-harjoittelu	16
4.2 Itsenäinen harjoittelu ulkomailla	17
4.3 Hakuprosessi	17
4.4 Harjoittelun opinnollistaminen	17
4.5 Harjoittelun rahoitus	18
4.6 Harjoittelun raportointi	18
5 KYSELYN JA HAASTATTELUJEN TOTEUTUS	19
5.1 Kysely	20
5.2 Haastattelut	21
6 TULOSTEN ANALYSOINTI	22
6.1 Ei ulkomailla suoritettuja opintoja	24
6.2 Opintoja ulkomailla suorittaneet opiskelijat	25
6.2.1 Vaihdoissa olleet	27
6.2.1 Harjoitteluun tai projektiin osallistuneet	30
7 POHDINTA	33
LÄHTEET	36
LIITTEET	40
Liite 1: Hakuprosessi Erasmus+ -vaihtoon (HumakWiki)	40
Liite 2: Hakuprosessi Erasmus+ -harjoitteluun (HumakWiki)	41
Liite 3: Kysely	42
Liite 4: Opas vaihtoon lähtijöille	50

1 JOHDANTO

Kansainvälisyys osana Humanistisen ammattikorkeakoulun Tulkki (AMK) tutkintoa on aiheena meille opinnäytetyön tekijöille tuttu, sillä työn ajatus on lähtenyt omista kokemuksistamme. Olemme molemmat olleet sekä opiskelijavaihdossa että suorittaneet muita opintoja ulkomailla, ja kokemuksia vaihtaessamme havaitsimme, että olemme näiden ulkomaanjaksojen aikana törmänneet hyvin samantyyppisiin haasteisiin. Opinnäytetyön tavoitteena onkin kartoittaa, yleisesti opiskelijoiden kokemuksia ja kehittää käytäntöjä ulkomailla suoritettavia opintoja ajatellen. Työstämme voivat hyötyä tulevien vuosikurssien opiskelijat, ja Humakin henkilökunta.

Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää Humanistisen ammattikorkeakoulun tulkkiopiskelijoiden sekä lehtoreiden kokemuksia kansainvälisestä opiskelijavaihdosta sekä opiskelijoiden ulkomailla suoritetuista harjoitteluista ja hankkeista. Kartoitimme minkälaiset asiat toimivat hyvin ja minkälaisissa tilanteissa opiskelijat tai lehtorit ovat kokeneet haasteita esimerkiksi opintojen suunnitteluissa tai opinnollistamisessa. Haastattelemme sekä opiskelijoita että Humakin toimijoita ja järjestämme opiskelijoille Webropol-kyselyn.

Keräämämme tiedon pohjalta loimme selkeän ohjeistuksen ulkomailla suoritettavien opintojen suunnitteluun ja opinnollistamiseen, vaihto-opiskeluun (Liite 4) sekä ulkomailla suoritettavaan harjoitteluun tai projektiin (Liite 5). Ohjeistus on tarkoitettu sekä opiskelijoille että lehtoreille helpottamaan ulkomaanjaksojen suorittamista osana opintoja tulkkikoulutuksessa.

Työmme tilaajana toimii Humanistinen ammattikorkeakoulu Humak, jonka tulkkikoulutukseen työmme keskittyy. Humakin toimipisteet ovat Kuopiossa, Turussa, Jyväskylässä ja Pääkaupunkiseudulla. Koulutusohjelmia on yhteensä kolme, ja nykyisellään ne ovat viittomakielen tulkin koulutusohjelma, kulttuurituotannon koulutusohjelma sekä kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma. Syksyllä 2018 käynnistyvät uudet opetussuunnitelmat. Humanistinen ammattikorkeakoulu tuottaa koulutuksen lisäksi myös innovaatio- ja yhteisiä palveluita. (Humak 2018c.)

Opinnäytetyössämme olemme rajanneet tutkimuksemme Humanistisen ammattikorkeakoulun viittomakielen tulkkiopiskelijoiden kansainväliseen liikkuvuuteen. Käyttäessämme termiä *tulkkiopiskelija*, tarkoitamme tällä Humanistisen ammattikorkeakoulun viittomakielen tulkkiopiskelijoita. *Ulkomaanjaksolla* tarkoitamme työssämme tulkkiopiskelijoiden tutkintoon sisältyviä ulkomailla suoritettuja opintoja, esimerkiksi vaihto-opiskelua tai ulkomailla suoritettava harjoittelua.

Käytämme työssämme käsitettä *opinnollistaa* puhuttaessa esimerkiksi kurssien suorittamisesta osallistumalla ulkomaiseen hankkeeseen tai projektiin. Tällöin jokin kurssi tai kurssin osa korvautuu täysin, edellyttäen että kurssin sisältö ja tavoitteet voidaan soveltaen katsoa suoritetuiksi. Käsitettä *korvata* käytämme työssämme puhuttaessa vaihto-opintojen aikana suoritetuista kursseista. Tällöin vaihto-opintojen aikana vaihtokorkeakoulussa opiskeltu kurssi korvaa toisen kurssin Humakin opetussuunnitelmassa. Tällöin edellytyksenä on, että opiskeltu kurssi katsotaan sisällöltään soveltaen samankaltaiseksi.

2 KANSAINVÄLISYYS KORKEAKOULUOPINNOISSA

“Vaihtoon lähdetään ensisijaisesti tutustumaan uusiin maihin ja paikkoihin, sekä saamaan uusia kokemuksia.” (Garam 2000, 34.). Kansainvälisyys on kasvava osa korkeakouluopintoja ja suoritettujen ulkomaanjaksojen määrä kasvaa vuosittain. Merkittävää kasvua on nähty 2000-luvun jälkeen, mutta viime vuosina kasvu on ollut vähäisempää. Vuonna 2016 Suomesta lähti yli kolme kuukautta kestäväälle ulkomaanjaksolle 10 444 opiskelijaa, kun vastaava luku vuonna 2000 oli 6 880. Nykyään eurooppalaisten opetusministerien asettama tavoite on, että 20% alueen korkeakouluista valmistuneista on tehnyt osan opinnoistaan ulkomailla. (Cimo 2017.)

Kansainvälisyys näkyy myös kasvavana monikansallisten yritysten määränä. 1980-luvun lopulla maailmassa oli noin 18 500 monikansallista yritystä, 2000-luvun vaihteessa määrä oli moninkertaistunut jo yli 60 000 yritykseen. Monet työntekijät sekä

Suomessa että ulkomailla ovat päivittäin tekemisissä kansainvälisten asioiden ja ilmiöiden kanssa. (Akava 2018.)

“Ulkomaanjakso osana opintoja tarjoaa opiskelijoille valmiuksia kansainvälisessä ympäristössä toimimiseen ja näkemyksiä alan opiskelusta muualla.” (Cimo 2017.)

Kansainvälisyyden arvostaminen lisääntyy ja sen vaikutus tulevaan työelämään nähdään positiivisena. Korkeakoulut yhdessä erilaisten järjestöjen kanssa kannustavat opiskelijoita kansainvälisyyteen jo tutkinnon aikana mahdollistamalla erilaisia tapoja suorittaa opintoja ulkomailla osana tutkintoa. Koska valmistuvilta opiskelijoilta edellytetään valmiuksia toimia kansainvälisessä ympäristössä, kielitaitoa sekä vieraiden kulttuurien tuntemusta, kannustetaan kansainvälisyyteen jo opintojen aikana. (Opetushallitus 2010, 3.)

3 KANSAINVÄLINEN VAIHTO TULKKIKOULUTUKSESSA

Humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelijat voivat lähteä opiskelijavaihtoon osana tutkintoaan. Tulkkiopiskelijoille otollisin ja suosituin ajankohta vaihtoon lähdölle on kolmantena opiskeluvuonna, mutta lähtö on mahdollista jo toisen opiskeluvuoden kevätlukukaudella. Humakista lähdetään pääasiallisesti vaihtoon Erasmus+-ohjelman (ks. kappale 3.1) kautta, mutta muutkin vaihto-ohjelmat tai Free mover -vaihto (ks. kappale 3.1.1) ovat mahdollisia. Muihin vaihto-ohjelmiin, kuin Erasmus+-vaihtoon, ei tällä hetkellä ole ohjeistusta. (Timo Sorvoja, henkilökohtainen tiedonanto.)

3.1 Erasmus+-vaihto

Erasmus+ on Euroopan Unionin rahoittama ohjelma, jonka tavoitteena on muun muassa liikkuvuuden ja korkeakoulujen kansainvälisen yhteistyön lisääminen. Ennen puhtaasti vaihto-opiskelusta tunnettu Erasmus-toiminta on viimeisten vuosikymmenten aikana laajentunut myös esimerkiksi nuorisotyöhön ja urheilutoimintaan. Nykyisellään ohjelma on rakennettu kolmen avaintoimen ympärille: oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen, yhteistyöhankkeisiin ja tukeen toimintapolitiikan uudistamiselle. Ohjel-

massa on mukana EU-maiden lisäksi myös Islanti, Norja, Liechtenstein, Turkki ja Makedonia. (Cimo 2018a.)

Erasmus+-ohjelman kautta lähtevä opiskelija saa ilmaisen opiskelun lisäksi myös Erasmus-tukea tietyn summan jokaista opiskelukuukautta kohden. Summat vaihtelevat maittain, sillä osallistujamaiden hintatasoissa voi olla suuriakin eroja (ks. kappale 3.3). Opiskelija voi osallistua Erasmus+-vaihtoon korkeintaan 12 kuukautta kutakin tutkintoastetta kohden. (Humak 2018a.)

Humanistisen ammattikorkeakoulun tulkkio opiskelijat lähtevät pääasiallisesti Erasmus+-vaihtoon, vaikka muihinkin vaihto-ohjelmiin osallistuminen on mahdollista (Timo Sorvoja, henkilökohtainen tiedonanto). Tähän vaikuttaa oletettavasti se, että Erasmus+-ohjelmaan osallistuu jo noin 90% eurooppalaisista korkeakouluista ja ohjelman kautta vaihtokohde Euroopasta on helppo löytää. (Opiskeleulkomaila.fi 2018.)

“Erasmus-ohjelma on ollut keskeinen korkeakoulutuksen kansainvälistäjä: sen kautta on Suomesta muualle Eurooppaan lähtenyt opiskelijavaihtoon yli 60 000 ja harjoittelijavaihtoon yli 6 000 opiskelijaa ja Suomeen saapunut vaihtoon 83 000 korkeakouluopiskelijaa.” (Cimo 2018b.)

3.2 Muut vaihto-ohjelmat

Erasmus+-ohjelman lisäksi on muitakin kansainvälisiä vaihto-ohjelmia, joiden kautta voi lähteä opiskelijavaihtoon. Näistä yleisin on NordPlus, joka tukee pohjoismaisten opiskelijoiden keskinäistä liikkuvuutta (Cimo 2018c).

Itsenäiseen, eli Free mover -vaihtoon on mahdollista lähteä, jos koulun yhteistyökumppaneista ei löydy mieluista kohdetta. Tällöin opiskelija järjestää opiskelupaikansa itse valitsemastaan korkeakoulusta. Free mover -vaihtoon ei ole kuitenkaan suoraan myönnettyä taloudellista tukea, vaan sitä täytyy hakea korkeakoululta tai yksityisiltä säätiöiltä ja rahastoilta (Kilroy 2018).

Suomessa on lisäksi paljon muita vaihto-opiskelua järjestäviä järjestöjä, esimerkiksi Kilroy Education, Youth for Understanding, STS ja EF. Useat vaihto-ohjelmat ovat

maksullisia ja niiden sisällöt ja hinnat vaihtelevat eri organisaatioiden välillä. Näihin on mahdollista hakea rahoitusta yksityisiltä tahoilta tai omalta korkeakoululta. (Opetushallitus 2018a.)

3.3 Hakuprosessi Erasmus+-vaihtoon

Humakissa haku-aika Erasmus+-vaihtoon alkaa tammikuussa ja kestää maaliskuun loppuun saakka. Samassa haussa haetaan sekä syys- että kevätlukukaudella tapahtuvaan vaihtoon. Opiskelija hakee ensin omasta korkeakoulustaan hyväksynnän vaihto-opintoihin ja hyväksytyt päätökset saatuaan hakee vastaanottavaan laitokseen opiskelijaksi. (Humak 2018a.)

Hakuprosessin (Liite 1) aikana tulee täyttää kolme eri asiakirjaa, jotka löytyvät HumakWikistä. Ensimmäinen lomake, Erasmus+-hakulomake (Erasmus Exchange Application Form) (Humak 2018b), täytetään, kun haku vaihtoon aukeaa. Lomakkeessa listataan kolme eri oppilaitosta, järjestyksessä ensisijainen, toissijainen ja varaoppilaitos. Kaikista kolmesta opiskelija valitsee kurssveja, joita haluaisi suorittaa vaihto-opintojen aikana. Nämä eivät ole sitovia kurssivalintoja.

Erasmus+-vaihtoon vaaditaan yleisesti eurooppalaisen viitekehyksen englannin kielen taso B2. Oppilaitoksissa, joissa opetuskieli on jokin muu kuin englanti, voidaan vaatia lisäksi paikallisen kielen taito, tämä vaihtelee korkeakoulujen välillä. Hakuvaiheessa opiskelija arvioi itse oman kielitaitonsa eurooppalaisen viitekehyksen avulla, sekä tekee OLS-kielitestin (European online linguistic service) joko englanniksi tai kohdemaan kielellä, itsearviointi liitetään vaihtohakemukseen. Testin tekemisen jälkeen vaihtoon lähtevä opiskelija saa myös suorittaa OLS:n kautta kielikursseja oman taitotasonsa mukaan. (Timo Sorvoja, henkilökohtainen tiedonanto.)

Kun vaihtokohde on vahvistettu, täyttää opiskelija Learning Agreement-lomakkeen. Tästä käy ilmi ne opintojaksot, joille opiskelija osallistuu kohdeoppilaitoksessa, sekä ne opintojaksot jotka nämä opinnot korvaavat lähettävässä oppilaitoksessa (Section to be completed before the mobility) (Humak 2018b). Opiskelija täyttää Learning Agreement -lomakkeen yhteistyössä sekä Humakin että vastaanottavan oppilaitoksen kansainvälisyysasioista vastaavan lehtorin tai koordinaattorin ja oman valmentajansa

kanssa. Learning Agreement-lomakkeessa ennen vaihtojakson alkua tehdyt kurssivalinnat ovat alustavia ja saattavat muuttua opiskelijan saavuttua vaihtokorkeakouluun.

Lomakkeesta löytyy tätä varten osio (Section to be completed during the mobility) mahdollisille muutoksille kurssivalinnoissa sekä vaihdon jälkeen täytettävä osio (Section to be completed after the mobility), josta käy ilmi suoritettut ja korvatut kurssit. Tämän liitteenä toimitetaan vastaanottavan oppilaitoksen todistus kurssisuorituksista. Learning Agreement täytetään kaikille kolmelle osapuolelle: opiskelijalle sekä vastaanottavan että lähettävän oppilaitoksen edustajalle. (Humak 2018a.)

Opiskelija voi saada Erasmus+-apurahaa vaihto-opintojensa aikana. Tätä varten opiskelija täyttää Erasmus+-apurahahakemuksen. Apurahan suuruus riippuu kohdemaasta ja ulkomaanjakson pituudesta. Hakemusta ei voi täyttää ennen kuin vaihdon kesto ja vaihtopaikka ovat varmistuneet. Apuraha myönnetään, kun opiskelija on tehnyt vaihtoa edeltävät tehtävät ja toimittanut lomakkeen allekirjoitettuna Humakin kansainvälisyyskoordinaattorille. (Humak 2018a; Humak 2018b).

3.4 Opintojen suunnittelu

Kurssivalinnat vaihtoa varten tehdään vastaanottavan oppilaitoksen sivuilta löytyvän kurssitarjonnan perusteella. Opiskelija valitsee itse opintoihinsa sopivat kurssit oman kiinnostuksensa mukaan. Joidenkin korkeakoulujen kohdalla haastetta tähän tuo se, että kurssitarjonta on tarjolla vain kohdemaan paikallisella kielellä, eikä kurssien sisällöstä välttämättä ole aina kovin tarkkaa kuvausta. Kurssivalintoja tehdessä saa apua tarvittaessa sekä Humanistisen ammattikorkeakoulun että vastaanottavan organisaation kansainvälisyyskoordinaattorilta tai omalta ohjaajalta (Timo Sorvoja, henkilökohtainen tiedonanto).

Vaikka vaihdon aikana suoritettavien kurssien tuleekin korvata samanaikaisesti Suomessa käytävät kurssit, eivät sisällöt koskaan voi olla täysin samanlaisia. Jos opiskelija lähtee vaihtoon esimerkiksi kolmannen vuoden syyslukukaudella, hän ei voi olla vastaavalla tasolla kohdemaan viittomakielen taidoissaan. Opiskelija opiskelee tästä syystä usein ensimmäisen tai toisen vuoden opiskelijoiden kanssa kohde-

maan viittomakieltä. Tämän lisäksi opiskelija voi useissa kohdeoppilaitoksissa opiskella paikallista puhuttua kieltä, jolla on mahdollista korvata esimerkiksi Suomen kielen opintoja. (henkilökohtainen tiedonanto Marjukka Nisula ja Hanna Putkonen-Kankaanpää.) Mikäli opiskelijalla on riittävä kielitaito kohdemaansa kielellä, voi opiskelija valita mahdollisuuksien mukaan esimerkiksi tulkkauksen kursseja tai muita häntä kiinnostavia kursseja.

3.4.1 Etäopinnot vaihdon aikana

Opiskelija voi suorittaa joitain Humakin opintoja vaihdon aikana myös etäopintojen muodossa. Mikäli vastaanottavasta oppilaitoksesta ei löydy omaa opetussuunnitelmaa vastaavia opintoja, voidaan halutun kurssin suorittamisesta sopia kurssin vastaavan lehtorin kanssa esimerkiksi verkkoympäristössä tai muun projektin muodossa (Hanna Putkonen-Kankaanpää, henkilökohtainen tiedonanto)

Nykyteknologian mahdollistamien verkko-opintojen etu korostuu etäopinnoissa, jolloin opiskelijalla on pääsy oppimisympäristöihin ja mahdollisuus tarkastella oppimateriaaleja milloin ja missä tahansa. Kandiko ja Weyers mainitsevat teoksessaan virtuaalisen oppimisympäristön (Virtual Learning Environments ja Learning Management Systems) edut varsinkin kansainvälisille opiskelijoille (Kandiko, Weyers 2013, 48). Myös Humak kehittää virtuaalisia oppimisympäristöjä jatkuvasti siirtämällä opintoja digikampuselle. Digikampus on Humakin verkosta löytyvä oppimis-, palvelu- ja innovaatioympäristö, jonka tarkoituksena on mm. lisätä opintojen saatavuutta. (Humak 2018d.)

3.5 Rahoitus

Opiskelija voi hakea kansainvälisen vaihdon ajaksi korotettua opintotukea sekä opintolainaa tekemällä muutosilmoituksen Kelan (Kansaneläkelaitos) sähköisessä asiointipalvelussa tai paperilomakkeella (Kela 2017). Ilmoituksen liitteeksi on laitettava oppilaitokselta saatu todistus opiskelijavaihdosta (Humak 2018a; Humak 2018b). Opintotukea saa vaihto-opiskelun aikana, mikäli suoritettut kurssit hyväksiluetaan Humanistisessa ammattikorkeakoulussa suoritettavaan tutkintoon (Humak 2018a).

Erasmus+-vaihtoon lähtevä opiskelija saa Kelan myöntämän opintotuen ja -lainan lisäksi Erasmus+-apurahaa, jonka hakemista varten opiskelija täyttää apurahahakemuksen (ks. kappale 5.1). Apurahan suuruus määräytyy kohdemaan elinkustannusten ja vaihdon pituuden mukaan. Kalleimpiin maihin saatava kuukausiapuraha on vuonna 2018 vähintään 200 €/kk ja muihin ohjelmamaihin lähteville vähintään 150 €/kk. Kalliimmat maat, joihin myönnetään korkeampi apuraha vuonna 2018 ovat Itävalta, Tanska, Ranska, Irlanti, Italia, Liechtenstein, Norja, Ruotsi, Sveitsi ja Britannia (Humak 2018a). Erasmus+-ohjelmaan osallistuvan opiskelijan ei tarvitse maksaa lukukausimaksuja vastaanottavalle oppilaitokselle (Euroopan Unioni 2018b). Opiskelija saa Erasmus-apurahan kahdessa osassa, 80 % apurahasta maksetaan vaihto-opiskelun aikana, kun apurahahakemus on käsitelty ja 20 % vaihdon jälkeen, kun vaaditut todistukset ja raportti on palautettu ohjeistuksen mukaisesti lähettävälle oppilaitokselle. (ks. kappale 3.4.)

Viittomakielen tulkiksi opiskeleva voi hakea apurahaa myös Suomen viittomakielen tulkit ry:ltä, joka myöntää eri suuruisia apurahoja alaan liittyviin projekteihin, matkoihin tai muuhun kehitystyöhön (SVT 2018a). Apurahan hakijan oma aktiivisuus järjestön toiminnassa saattaa vaikuttaa apurahan suuruuteen (SVT 2018b). Yleensä apurahan suuruus on vähintään 50 euroa.

Mikäli opiskelija suorittaa opintojaan TE-toimiston tai Koulutusrahaston tuella, on opiskelijan sovittava rahoituksesta erikseen ulkomailla suoritettujen opintojen ajalle opintoja rahoittavan tahon kanssa. Opiskelijat, jotka hakevat rahoitusta muualta kuin Kelasta, voivat tarvittaessa saada todistuksen tutkintoon kuuluvista ulkomaan opinnoista. (Humak 2018a.)

3.6 Raportointi

Opiskelija on velvollinen toimittamaan todistuksen vaihto-opiskelun aikana suoritetuista opinnoista. Todistuksena toimivat opintotodistukset Erasmus Letter of Confirmation, jossa on mainittu tarkka ulkomailla vietettävä aika ja vastaanottava vaihtokorkeakoulu sekä Transcript of Records, joka on todistus vastaanottavassa korkeakoulussa suoritetuista kursseista (Humak, 2018a). Nämä todistukset opiskelija saa vastaanottavalta oppilaitokselta. Opiskelijalla on raportointivelvollisuus. Raportti ja

tarvittavat todistukset ovat ehtoja rahoituksen myöntämiselle ja niiden puuttuminen riittävä syy apurahan takaisinperimiselle. (Humak 2018a.)

Vaihdosta palanneen opiskelijan on toimitettava edellä mainitut todistukset sekä ohjeistuksen mukaan laadittu kirjallinen raportti kansainvälisyysasioista vastaavalle lehtorille sekä ohjaajalleen yhden kuukauden aikana paluusta. Tämän lisäksi opiskelija julkaisee raportin kaikkien nähtäväksi HumakPron kansainvälisyysfoorumilla. (Humak 2018a.)

3.7 Yhteistyökoulut

Humakilla on useita yhteistyökouluja Euroopassa. Niiden joukosta opiskelijat voivat valita mieluisan vaihtokohteen. Vuonna 2018 Humakilla on kahdeksan yhteistyöoppilaitosta, joista löytyy viittomakielen tai viittomakielentulkin koulutusohjelma.

3.7.1 Trinity College Dublin, Irlanti

Trinity Collegessa koulutetaan sekä irlantilaisen viittomakielen tulkkeja, että -opettajia. Opintoissa syvennyttään kuurojen kulttuuriin, historiaan ja viittomakieleen. Opetuskielenä on englanti. Irlantilaisen viittomakielen osaamista ei vaadita vaihtoa suunnittelevalta. Vaihto-opiskelijalta edellytetään erinomaista englannin kielen taitoa, mutta viittomakielisten lehtoreiden tunneilla on kahden ensimmäisen vuoden aikana tulkkaus, joten paikallista viittomakieltä ei tarvitse osata. Vaihto-opiskelijoilla ei ole enää mahdollisuutta osallistua irlantilaisen viittomakielen kursseille, mutta esimerkiksi erilaisia kuurouteen liittyviä opintoja voi opiskella viittomakielisen henkilön opetuksessa. (Trinity College, 2017; Nea Pöyry henkilökohtainen tiedonanto.)

3.7.2 University of Central Lancashire, Iso-Britannia

Iso-Britanniassa yhteistyöyliopisto on University of Central Lancashire, jossa opiskellaan brittiläistä viittomakieltä ja kuurouteen liittyviä opintoja sekä viittomakielisten kuurojen että kuulevien opettajien opetuksessa. Paikallisilta opiskelijoilta ei edellytetä brittiläisen viittomakielen osaamista ennen opintojen aloitusta. Opetuskieli on englanti, ja erillistä kielikoetta Erasmus-kielitestin lisäksi ei vaadita. Vaihto-opiskelija voi

opiskella esimerkiksi viittomakieltä ja erilaisia kuurouteen liittyviä opintoja. (UCLAN 2018; Maija Kälviäinen henkilökohtainen tiedonanto.)

3.7.3 Hochschule Magdeburg, Saksa

Hochschule Magdeburg Stendalissa on viittomakielen tulkkien koulutusohjelma. Vaihto-opiskelijan ei tarvitse osata entuudestaan saksalaista viittomakieltä, mutta koska opetuskieli on saksa, on kansainvälisillä opiskelijoilla oltava saksan kielen taito Eurooppalaisen viitekehyksen mukaisella tasolla B1. (Magdeburg-Stendal 2018b.) Magdeburgissa tulkkauksen koulutusohjelmaan kuuluu saksalaista viittomakieltä, erilaisia kuurouteen liittyviä opintoja, sekä yleissivistäviä opintoja. (Magdeburg-Stendal 2018a.)

3.7.4 Hogeschool Utrecht, Hollanti

Utrechtin korkeakoulussa on mahdollista opiskella sekä viittomakielen tulkiksi, että viittomakielen opettajaksi. Koulu on aloittanut myös maisteritason opetuksen molemmista koulutusohjelmista (RIT 2018). Viittomakieltä on mahdollista opiskella tulkkiopiskelijoiden tai viittomakielen sivuaineopiskelijoiden kanssa. Vaihto-opiskelija voi lisäksi opiskella esimerkiksi kuurojen historiaa ja kulttuuria, sekä viittomakielisyyteen ja kuurojen asemaan keskittyviä kursseja. Hollannin kielen taitoa ei vaadita, mutta hyvä englannin kielen taito on edellytys vaihto-opiskelulle Utrechtissa. Hollanninkielisille oppitunneille on mahdollista saada tulkkaus englannin kielen tulkkiopiskelijoiden toimesta, mutta sitä ei pystytä joka vuosi lupaamaan. Utrechtin korkeakoulu järjestää hollannin kielen kursseja kansainvälisille opiskelijoille. (Heli Eerola, henkilökohtainen tiedonanto.)

3.7.5 Stockholms Universitet, Ruotsi

Tulkkipolitus Tukholman yliopistossa on alkanut vuonna 2014. Opetuskieli on ruotsi ja ruotsalainen viittomakieli. Opettajat ovat pääasiassa viittomakielisiä kuuroja, sekä joitakin kuulevia. Vaihto-opiskelijat voivat valita kursseja Viittomakielen alkeet (Teckenspråk som nybörjarspråk) 60 opintopisteen kokonaisuudesta, tulkkauksen koulutusohjelmasta tai kokonaan näiden ulkopuolelta. (SU 2018a; SU 2018b.) Kansainvälisille opiskelijoille on tarjolla eritasoisia ruotsin kielen kursseja. Ruotsin kielen

kielikoetta eikä viittomakielen ennakko-osaamista vaadita. (Jenna-Mari Syrjänen, henkilökohtainen tiedonanto).

3.7.6 Politécnico de Coimbra, Portugali

Politécnico de Coimbrassa opiskellaan portugalilaista viittomakieltä sekä kuulevien että viittomakielisten kuurojen opettajien kanssa. Opiskelijat voivat valmistua joko viittomakielen tulkeiksi tai -opettajiksi. Viittomakielen ennakko-osaamista ei edellytetä. Opetuksen kieli on paikallinen viittomakieli tai portugali. Vaihto-opiskelijat voivat opiskella portugalilaista viittomakieltä ensimmäisen ja toisen vuosikurssin kanssa, sekä esimerkiksi portugalilaisesta kielestä ja lingvistiikasta. (Miika Leivo, henkilökohtainen tiedonanto.)

3.7.7 Université Toulouse Jean Jaurès, Ranska

Jean Jaurèsissa Ranskassa opiskellaan ranskalaista viittomakieltä viittomakielisten kuurojen opettajien kanssa ranskalaisella viittomakielellä. Muita kursseja, kuten tulkkaus ja kuurojen kulttuuri, opiskellaan ranskan kielellä. Paikallisten opiskelijoiden on saavutettava eurooppalaisen viitekehyksen taitotaso B1 ranskalaisessa viittomakielessä ennen yliopistoon hakemista tullakseen hyväksytyksi koulutusohjelmaan. Vaihto-opiskelijat voivat osallistua ensimmäisen vuoden ranskalaisen viittomakielen kursseille tai vaihtoehtoisesti viittomakielen sivuaineopiskelijoiden kursseille. Kielitaidosta riippuen on myös mahdollista osallistua muille yliopiston kursseille hyvin monipuolisesti. Kansainvälisille opiskelijoille järjestetään lisäksi ranskan kielen kursseja. (Anni Raukko, henkilökohtainen tiedonanto.)

3.7.8 Universidad Rey Juan Carlos, Espanja

Rey Juan Carlosin yliopisto sijaitsee Madridissa. Siellä opiskellaan espanjalaista ja katalonialaista viittomakieltä. Humakista ei ole vielä lähtenyt Espanjaan yhtään tulkkiopiskelijaa, joten vaihto-opiskelijalle sopivista opinnoista meillä ei ole vielä tarkkaa tietoa. (Marjukka Nisula, henkilökohtainen tiedonanto.) Rey Juan Carlosissa voi opiskella viittomakielen lisäksi muun muassa tulkkausta ja laajasti kuurouteen sekä kuurojen kulttuuriin liittyviä opintoja. Opetuskieli on espanja, joten kansainvälisiltä opiskelijoilta vaaditaan espanjan kielen taso B1 (Juan Carlos, 2018).

4 KANSAINVÄLINEN HARJOITTELU TULKKIKOULUTUKSESSA

Ammattikorkeakoulututkintoon kuuluu pakollisena osana harjoittelu. Harjoittelussa suoritettavien opintojen laajuus on vähintään 30 opintopistettä. Harjoitteluita voi suorittaa halutessaan ulkomailla. Ammattikorkeakouluissa harjoitteluilla on selkeästi suurempi osuus opinnoista kuin yliopistoilla, ja tästä syystä myös ulkomaanharjoittelut ammattikorkeakouluissa ovat yleisempiä. (Cimo 2017.)

Humakin tulkkikoulutuksessa harjoitteluna tehtävä 30 opintopistettä on jaettu eri vuosille ja useampiin eri harjoittelujaksoihin. Opiskelija etsii harjoittelupaikat ja hakee harjoitteluihin omatoimisesti (Liite 2). Osa harjoitteluista toteutetaan keräilyharjoitteluina, osa yhdessä tai useammassa pidemmässä jaksossa. Keräilyharjoittelulla tarkoitetaan harjoittelua, jota kerätään määrätynä aikana vapaavalintaisista tapahtumista tai organisaatioista. Osa harjoitteluista on mahdollista suorittaa ulkomailla erilaisissa organisaatioissa tai hankkeissa. Apua harjoittelun järjestämisessä ulkomailla saa koulutusalan harjoittelusta vastaavalta henkilöltä tai kampuksen kansainvälisyyskoordinaattorilta (Opetushallitus 2018b).

4.1 Erasmus+-harjoittelu

Erasmus+-harjoitteluun opiskelija etsii harjoittelupaikan omatoimisesti ja hakee harjoitteluun oman oppilaitoksensa kautta. Erasmus+-harjoittelun kesto on 2–12 kuukautta ja harjoitteluun voi hakea korkeakouluopintojen aikana tai vuoden sisällä valmistumisesta (Euroopan Unioni 2018c). Harjoitteluun lähtevät voivat hakea Erasmus+-apurahaa, jota voivat hakea kaikkien vuosikurssien opiskelijat. Apurahan hakemiseen ja kriteerit sen saamiselle löytyvät kappaleesta 4.3.

Jotta harjoittelu voidaan tunnustaa ja opinnollistaa, on harjoitteluun lähtevän opiskelijan, lähettävän korkeakoulun sekä vastaanottavan organisaation allekirjoitettava Learning Agreement -sopimus. Organisaation, jossa harjoittelu on suoritettu, on harjoittelujakson päätyttyä lähetettävä harjoittelutodistus opiskelijan oppilaitokselle. Op-

opilaitos tunnustaa tällöin harjoittelujakson Learning Agreementin kuvaamalla tavalla. (Euroopan Unioni 2018c). Opiskelija on myös raportointivelvollinen oppilaitokselleen.

4.2 Itsenäinen harjoittelu ulkomailla

Opiskelijan on mahdollista hakea harjoitteluun ulkomailla myös itsenäisesti. Tällöin opiskelija hakee harjoittelupaikkaa suoraan häntä kiinnostavasta yrityksestä tai organisaatiosta ja sopii harjoittelun opinnollistamisesta vastaavan lehtorin ja ohjaajansa kanssa. Apua saa myös oppilaitoksen kansainvälisyyskoordinaattorilta. Tällöin opinnot rahoitetaan normaalilla opintotuella ja opintolainalla (Kela 2017). Opiskelija voi halutessaan hakea rahoitusta myös erilaisilta järjestöiltä tai organisaatioilta (ks. kappale 3.5).

4.3 Hakuprosessi

Opiskelija voi hakea joko Erasmus+-harjoitteluun tai hakea harjoitteluun suoraan haluamaansa organisaatioon. Harjoitteluun ulkomaille voi mennä esimerkiksi tulkkaukspalveluja tuottavaan yritykseen tai muuhun alaan liittyvään organisaatioon. Erasmus+-harjoittelu edellyttää, että lähettävällä korkeakoululla on Euroopan komission myöntämä Erasmus-peruskirja (Erasmus University Charter). Erasmus-peruskirja sisältää kansainväliseen harjoitteluun lähtevän oikeudet ja velvollisuudet (Erasmus Student Charter Suomi). Erasmus-harjoitteluun hakiessa täytetään Erasmus-harjoitteluhakemus. (Cimo 2018d.)

Opiskelija, harjoittelun ohjaava opettaja sekä harjoitteluorganisaatio täyttävät harjoittelusopimuksen, jonka jälkeen opiskelija kirjoittaa suunnitelman sekä raportoi harjoittelunsa ohjeiden mukaisesti. Harjoitteluohjaaja täyttää harjoittelun päättyessä arviointilomakkeen ja antaa palautetta sopimuksen mukaisesti. (Humak 2016.)

4.4 Harjoittelun opinnollistaminen

Osan harjoittelua sisältävistä opintojaksoista voi sovitusti suorittaa myös ulkomailla, pääsääntöisenä poikkeuksena ovat ne tulkkauksen opintojaksot, joissa opiskelijan on tarkoitus harjoitella tulkkaamista. Mikäli opiskelijan kielitaito kyseisissä vieraisissa kie-

lissä on sillä tasolla että opiskelija suoriutuu tulkkauksesta kansainvälisessä ympäristössä, on tämäkin vaihtoehto järjestettävissä. (Marjukka Nisula, henkilökohtainen tiedonanto.)

Opiskelija voi sovitusti opinnollistaa myös muita opintojaksoja ulkomaanjaksolla, esimerkkinä 2013–2018 opetussuunnitelmasta löytyvät opintojaksot Kehittämistyön menetelmät tai Ammattiprojekti. Syksyllä 2018 voimaan tulevaan opetussuunnitelmaan on myös sisällytetty 30 opintopistettä erilaisia kansainvälisyysopintoja, jotka tulevat tarjoamaan erilaisia mahdollisuuksia ulkomaanjakson opinnollistamiseen. (Elina Tapio, henkilökohtainen tiedonanto)

4.5 Harjoittelun rahoitus

Opiskelija voi hakea Erasmus+-apurahaa ulkomailla suoritettavaan harjoittelujaksoon, jolloin harjoittelun vähimmäiskesto on kolme kuukautta ja enimmäiskesto on kaksitoista kuukautta. Erasmus+-apurahaa voivat hakea kaikkien vuosikurssien opiskelijat. Opiskelija voi hakea Erasmus+-apurahaa harjoitteluun myös silloin, kun harjoittelujakso on yhdistetty muuhun kansainväliseen opiskelujaksoon. Edellytyksenä on, että harjoittelujakso tapahtuu samassa vastaanottavassa organisaatiossa, sekä että opiskelu- ja harjoittelujakso seuraavat toisiaan. Tällöin näiden kahden jakson on kestettävä yhtäjaksoisesti vähintään kolme kuukautta (Humak 2016).

Mikäli harjoittelu on osa vaihto-opiskelua, saa myös harjoittelun aikana korotettua opintotukea sekä opintolainaa (Kela 2017). Opiskelija voi hakea rahoitusta harjoittelun tai hankkeen suorittamiseen ulkomailla myös muilta organisaatioilta tai yksityisiä apurahoja (Kilroy 2018b), kuten Suomen viittomakielen tulkit ry:ltä (SVT 2018a).

4.6 Harjoittelun raportointi

Harjoittelujakson päätteeksi opiskelija laatii harjoittelustaan raportin ohjeiden mukaisesti, huolimatta siitä, onko harjoittelu suoritettu Erasmus+-harjoitteluna vai itsenäisesti. Raportissaan opiskelija kuvaa harjoitteluaan ja arvioi omaa oppimistaan. Raportissa yhdistyvät opiskelijan omat käytännön kokemukset sekä havainnot yhdistettynä kirjallisuudesta saatavaan tietoperustaan.

Raportin muoto, sisältö ja laajuus sovitaan ennen raportin alkua. Harjoitteluraportin voi toteuttaa soveltaen erilaisissa muodoissa, kuten kirjallisena raporttina, portfoliona tai esimerkiksi videona. Muodostaan riippumatta raportti on voitava arkistoida. Raportti toimitetaan sekä opintojaksosta vastaavalle lehtorille, että harjoitteluohjaajalle.

Raportin sisältö vaihtelee riippuen harjoittelujaksosta ja sen tavoitteista, mutta pääasiallisesti opiskelija dokumentoi oppimiskokemuksiaan, harjoittelupaikkaansa, yhteistyökumppaneitaan sekä erilaisia toimintatilanteita. Harjoitteluraporttiin liitetään sekä sopimukset, että harjoitteluohjaajan palaute ja halutessaan opiskelija voi liittää raporttiin esimerkiksi harjoittelun aikana tehdyn tuotoksen tai projektin. Opiskelija arvioi omaa oppimistaan, tärkeimpiä oppimiskokemuksiaan ja harjoittelupaikan toimintaa. (Humak 2016.)

5 KYSELYN JA HAASTATTELUJEN TOTEUTUS

Koimme tärkeäksi saada mahdollisimman kattavan kuvan aiheestamme. Tästä syystä jo työn alkuvaiheessa keskustelimme opiskelijoiden kanssa, joilla on omakohtaista kokemusta ulkomailla suoritettavista opinnoista sekä haastattelimme Humakin toimijoita, jotka ovat tekemisissä kansainvälisten opintojen kanssa. Työmme aihe on hyvin spesifi ja suoranaisesti tätä koskevaa teoriaa on olemassa hyvin vähän. Tämän vuoksi omakohtaiset kokemukset ovat entistä suuremmassa roolissa. Perehdyimme laajasti aihealueeseen, eli kansainvälisiin opintoihin, opiskelijoiden kokemuksiin ja asetettuihin vaatimuksiin, ja käytimme keräämäämme tietoa hyödyksi työmme suunnittelussa.

Kartoituksen aikana selvisi, että eri toimijoilla on hyvin erilaisia käsityksiä prosesseista, ja kirjallinen ohjeistus ulkomaanjaksojen järjestämiseen on lähes olematonta. Ohjeistusta löytyi lähinnä käytännön asioihin, kuten hakuprosessiin, rahoitukseen tai asunnon hakemiseen, mutta esimerkiksi kurssivalintojen sekä ulkomailla suoritettujen opintojen opinnollistamisen kohdalla tiedot ja käsitykset eri tahoilla olivat hyvinkin erilaiset. Työmme lähtökohtana oli luoda tuotos, joka olisi yhtenäinen ohjeistus kaikil-

le toimijoille kansainvälisten opintojen suunnittelun, korvaavuuden ja opinnollistamisen helpottamiseksi. Valitsimme tiedonkeruumenetelmiksemme henkilökohtaiset haastattelut ja opiskelijoita varten laaditun kyselylomakkeen, jotta saisimme tietoa mahdollisimman laajasti ja erilaisista näkökulmista

Keräsimme opiskelijoiden kokemuksia laatimallamme kyselyllä (Liite 3) sekä haastattelimme erilaisia kansainvälisissä opinnoissa mukana olevia tahoja, kuten Humakin työntekijöitä. Heillä on erilaisia rooleja opiskelijoiden kansainvälisyyteen liittyen. Toiseksi haastattelimme ulkomaanjaksoja suorittaneita opiskelijoita. Laadullisessa tutkimuksessa on yleistä, että tutkimuskysymykset ja -asetelmat kehittyvät kerätyn aineiston esiin tuomien näkökulmien myötä. Käyttämällä useampaa tiedonkeruumenetelmää saimme tietoa monipuolisesti eri lähtökohdista, ja koemme että kerätty tieto auttoi meitä myös lopullisen kyselylomakkeen suunnittelussa. (Aaltola, Valli 2001a, 72-74.)

Haastattelu- ja kyselytulosten pohjalta keräsimme tietoa, jota käytimme ohjeistuksen luomiseen. Teimme yhteistyötä Humanistisen ammattikorkeakoulun kansainvälisyistyöryhmän kanssa. He suunnittelivat opinnäytetyömme kirjoitusajankohtana uuteen opetussuunnitelmaan liittyvää kansainvälisyyttä. Näin keräämämme tieto toimii myös työvälineenä tulevan opetussuunnitelman suunnittelussa.

5.1 Kysely

Toteutimme kyselyn (Liite 3) sähköisenä Webropol-kyselynä, koska Humakin opiskelijat ovat eri kampuksilla ja osa kyselyn vastaajista on jo valmistunut. Webropol-kyselyn käyttö mahdollisti myös kattavan vastausten analysoinnin. Kyselyyn vastasi opintonsa vuosina 2013, 2014 tai 2015 aloittaneita Humakin tulkkiopiskelijoita sekä Kuopiosta että Helsingistä. Laadullisessa tutkimuksessa ei ole otosta, vaan harkinanvarainen näyte. Tästä syystä vastaajat rajattiin näihin kolmeen vuosikurssiin. Suuntasimme kyselyn vuosikursseille, joilla on jo ollut mahdollisuus osallistua sekä opiskelijavaihtoon että harjoitteluun ulkomailla. Tällä hetkellä voimassa oleva opetussuunnitelma on alkanut vuonna 2013 ja koska kansainvälinen toiminta Humakissa on kehittynyt jatkuvasti, emme kokeneet vanhan opetussuunnitelman mukaan opiskelien kokemusten olevan enää ajankohtaisia.

Teimme kyselylomakkeen opintojen suunnitteluun liittyvän ohjeistuksen luomista silmällä pitäen. Käytimme kyselyssämme tarkkoja monivalintakysymyksiä, avoimia kysymyksiä, sekä asteikkokysymyksiä. Avoimet kysymykset antoivat vastaajille mahdollisuuden avata ja tarkentaa vastauksiaan asteikko- ja monivalintakysymyksiin, sekä tuoda esiin aiheita joita emme kyselyssämme suoraan huomioineet.

Kyselyn kysymykset määräytyvät vastaajan ulkomailla suorittamien opintojen perusteella. Kysely ohjasi vastaamaan eri kysymyksiin, mikäli vastaaja oli suorittanut kansainvälisen opiskelijavaihdon, kansainvälisen harjoittelun tai projektin tai mikäli opiskelija ei ollut suorittanut opintoja ulkomailla osana tulkkiopintojaan. Koimme tärkeäksi kartoittaa opiskelijoiden kokemuksia onnistumisista ja haasteista erilaisissa kansainvälisissä opinnoissa. Tahdoimme osana kyselyä myös selvittää, millaiset tekijät ovat vaikuttaneet opiskelijoiden päätökseen olla suorittamatta osaa opinnoista ulkomailla ja millaiset tekijät olisivat voineet lisätä opiskelijoiden halukkuutta ulkomaan opintoihin.

5.2 Haastattelut

Perehdyimme erilaisiin haastattelumetodeihin, ja päädyimme toteuttamaan haastattelumme puolistrukturoituina haastatteluina, teemahaastatteluina. Teemahaastatteluisa haastattelu rakennetaan teemoittain, eli haastattelun aiheet on suunniteltu huolellisesti etukäteen, mutta kysymysten järjestys ja muoto voivat vaihdella. Tämän haastattelumetodin käyttäminen antaa tilaa avoimelle keskustelulle, ja tarjoaa mahdollisuuden muokata haastatteluja mielenkiintoisten asioiden ilmetessä. (Aaltola, Valli 2001b, 26-27)

Kaikki haastattelut äänitettiin haastateltavien luvalla materiaalin analysointia varten. Koimme teemahaastattelun olevan paras mahdollinen vaihtoehto, jotta saisimme kaikilta haastateltavilta kattavat vastaukset työtämme ajatellen, kuitenkin viemättä mahdollisuutta avoimelta keskustelulta ja uusilta ajattelumalleilta. Avoin keskustelu ja erilaisten toimijoiden haastattelu oli mielestämme erittäin tärkeää, sillä molemmat

opinnäytetyön tekijöistä edustavat itse opiskelijänäkökulmaa, emmekä halunneet työstä tulevan liian yksipuolista. (Hirsjärvi, Hurme 2008, 48)

Valmiiksi teemoitettu haastattelu auttoi myös meitä haastattelihoita, sillä kysymyslistan tarkastaminen auttoi muistamaan kaikki käsiteltävät aihepiirit, vaikka keskustelu olikin hyvin vapaamuotoista. Huomasimme myös jokaisen haastattelun tuovan uusia näkökulmia, joita pystyimme hyödyntämään seuraavissa haastatteluissa. Käytimme osittain hyödyksemme myös CIT-menetelmää selvittääksemme, mikä on ollut eri tahojen mielestä erityisen hyvää, ja mikä erityisen huonoa liittyen kansainvälisiin opintojaksoihin. CIT-menetelmä on syvähaastattelutapa, jossa haastateltavia pyydetään kertomaan kokemuksiaan erittäin hyvistä, sekä erittäin huonoista kokemuksista liittyen haastattelun aiheeseen. Tällä menetelmällä saadaan arvokasta tietoa siitä, mitkä asiat kaipaavat kehittämistä, ja millaisia asioita ihmiset toiminnassa tai palvelussa arvostavat. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2014, 109). Tällä menetelmällä meille selkiytyi monesta eri näkökulmasta sekä jo toimivat toimintatavat, että ne asiat joita voimme työllämme kehittää.

Koska tavoitteena oli luoda kattava ohjeistus kaikille osapuolille, niin opiskelijalle kuin kansainvälisissä opinnoissa mukana olevalle Humakin henkilökunnalle, haastattelimme erilaisia toimijoita. Rakensimme yksilölliset haastattelurungot jokaiselle haastateltavalle, ja haastattelurunkoa tehdessämme keskityimme aina tiettyihin ydinkysymyksiin, jotka vaihtelivat haastateltavien henkilöiden toimenkuvan mukaan. Missään haastattelussa ei seurattu täysin haastattelurunkoa. Koimme tämän erittäin kehittäviksi, sillä saimme paljon uusia näkökulmia ja esiin tuli yllättäviäkin asioita, esimerkiksi asioita joita haastateltavat henkilöt ovat kokeneet haasteellisiksi ulkomaanjaksojen järjestämisessä.

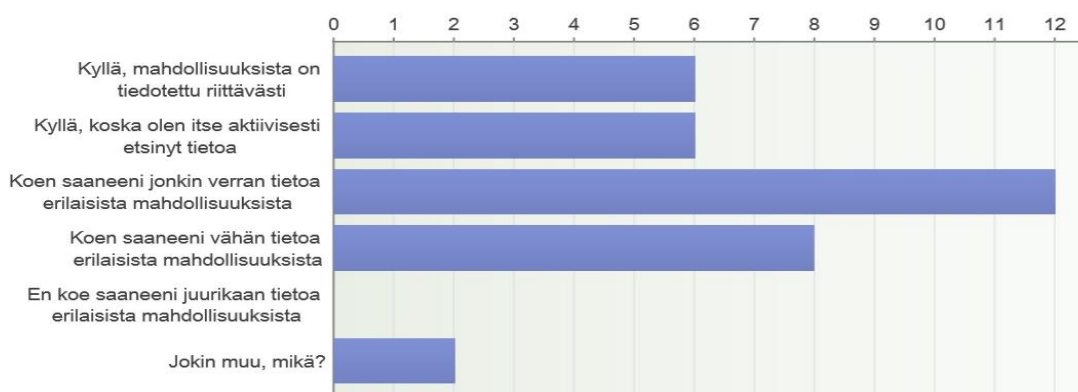
6 TULOSTEN ANALYSOINTI

Kyselyyn vastasi 34 opiskelijaa, jotka ovat aloittaneet viittomakielen tulkkiopintonsa vuosina 2013-2015. Heistä 44,12% oli suorittanut osan opinnoistaan ulkomailla: 66,67% opiskelijavaihdossa, 30% kansainvälisessä harjoittelussa ja 13,33% kan-

sainvälisissä projekteissa tai hankkeissa ulkomailla. 55,88% vastaajista ei ollut suorittanut opintoja ulkomailla missään vaiheessa opintojaan.

Ensimmäiseksi keskitymme vastauksiin henkilöiltä, jotka eivät ole suorittaneet opintoja ulkomailla osana tutkintoaan Humanistisessa ammattikorkeakoulussa. (ks. kappale 6.1). Seuraavissa osioissa keskityimme erikseen opiskelijavaihdon suorittaneisiin (ks. kappale 6.2.1) ja kansainväliseen harjoitteluun, projektiin tai hankkeeseen ulkomailla osallistuneisiin opiskelijoihin (ks. Kappale 6.2.2).

Kaikilta kyselyyn osallistuneilta kysyimme, kokevatko he saaneensa kattavasti tietoa eri mahdollisuuksista opintojen suorittamiseen ulkomailla.

KUVIO 1. Tiedotus

Kaikista vastanneista suuri osa koki saaneensa riittävästi tietoa, tai ainakin jonkin verran tietoa erilaisista mahdollisuuksista suorittaa opintoja ulkomailla. Yksikään vastaaja ei vastannut kokeneensa jääneensä ilman tiedotusta erilaisista mahdollisuuksista. 19,35% vastaajista koki saaneensa riittävästi tietoa, koska olivat itse aktiivisesti etsineet tietoa eri mahdollisuuksista.

Avoimista kysymyksistä kävi ilmi, että jotkut kyselyyn osallistuneista kokivat myös joidenkin lehtoreiden asenteen negatiiviseksi ulkomaan opintoja kohtaan, eivätkä he kokeneet tätä kannustavana. Esiin nousi myös se, ettei kansainvälisille opintojaksoille ole varattu lukujärjestyksestä aikaa, vaan opinnot Suomessa etenevät normaaliin

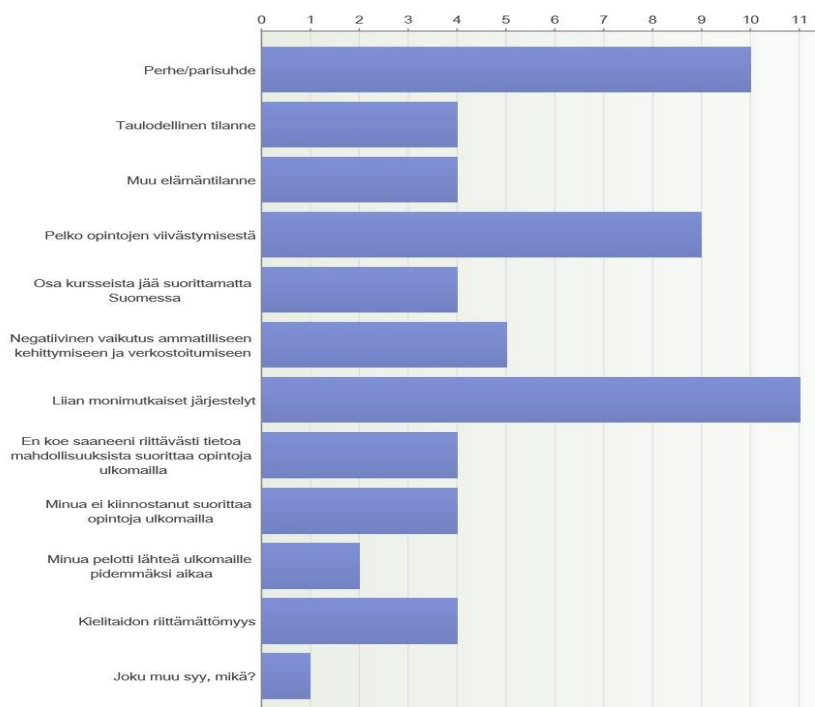

tahtiin, mikä aiheuttaa kurssien kasaantumista tai viivästymistä. Tämä ilmenee myös kuviossa 2.

6.1 Ei ulkomailla suoritettuja opintoja

Kysyimme, ovatko ne kyselyyn vastanneet opiskelijat, jotka eivät ole suorittaneet opintoja ulkomailla, olleet missään vaiheessa opintojaan kiinnostuneet ulkomaanopinnoista. Vastaajista 19 eivät olleet suorittaneet opintoja ulkomailla. Heistä 11 kertoi, että oli ollut opintojen jossain vaiheessa kiinnostunut lähtemään ulkomaille, mutta olivat jostain syystä päättäneet olla lähtemättä.

Seuraavaksi kysyimme, mitkä syyt olivat estäviä tekijöitä ulkomaanjaksolle (Kuvio 2). Yli puolet, 52,63%, vastaajista kertoi estäväksi tekijäksi ulkomaanjaksolle olevan perhe tai parisuhde. 57,89% vastaajista vastasi päätökseen vaikuttaneen liian monimutkaiset järjestelyt, ja peräti 47,37% pelkäsi opintojen viivästymistä. Muita estäviä tekijöitä oli tasaisesti, noin 25% vastaajista ja vain 10,53% nimesi syyksi pelon ulkomaille lähdöstä.

KUVIO 2 Estävät tekijät

Selvitimme myös, mitkä tekijät olisivat voineet lisätä halukkuutta suorittaa opintoja ulkomailla. Tässä vastausprosentti on oletettavasti pienempi, sillä osa kyselyyn vastanneista henkilöistä kertoi, ettei ole ollut ylipäätään missään vaiheessa kiinnostunut kansainvälisistä opinnoista. 47,06% vastaajista oli sitä mieltä, että parempi tiedottaminen aiheesta olisi voinut lisätä heidän halukkuuttaan suorittaa opintoja ulkomailla. Muita motivoivia tekijöitä olisivat olleet esimerkiksi uusien kokemusten saaminen 47,06%, parempi taloudellinen tuki 35,29% ja verkostoituminen kansainvälisesti 35,29%.

Kysyimme avoimella kysymyksellä siitä, millaista tukea tai tietoa opiskelijat olisivat kaivanneet lähteäkseen suorittamaan opintoja ulkomailla. Vastaajista 3/11 oli sitä mieltä, että tiedotus oli aivan riittävää, eikä heidän mielestään mahdollisuuksista olisi tarvinnut tiedottaa enemmän. Vastavuoroisesti 5/11 koki tiedotuksen olleen vähäistä, ja koki kaivanneensa lisää tietoa aiheesta.

Tiedustelimme, millaista tiedotusta vastanneet toivoisivat lisättävän. 4/11 vastanneista toivoi, että jo vaihdossa tai ulkomailla harjoittelussa olleet opiskelijat kertoisivat enemmän kokemuksistaan. Opiskelijat kaipasivat enemmän konkreettisia esimerkkejä hyväksi havaituista vaihto- tai harjoittelupaikoista ja erilaisista mahdollisuuksista. Vastanneet kaipasivat myös konkreettisia esimerkkejä oppilaitoksen puolelta siihen, millaisiin hankkeisiin, projekteihin tai harjoitteluihin voi ulkomailla osallistua. Ohjeita kaivattiin myös siihen, kuinka erilaisia opintojaksoja voi oppinnollistaa sekä enemmän kannustusta lehtoreilta.

6.2 Opintoja ulkomailla suorittaneet opiskelijat

Kansainvälisiä opintoja suorittaneet vastasivat pääasiassa eri kysymyksiin, joita avataan vaihto-opiskelun osalta kohdassa 6.2.1 ja ulkomailla suoritettujen harjoittelujen, projektien ja hankkeiden osalta kohdassa 6.2.2. Kysyimme kaikilta kansainvälisiä opintoja suorittaneilta muutamia yhteisiä kysymyksiä, kuten opintojen rahoitusta tai kehitysehdotuksia tiedottamiseen, joka hypotesimme mukaan oli yksi kompastuskivistä.

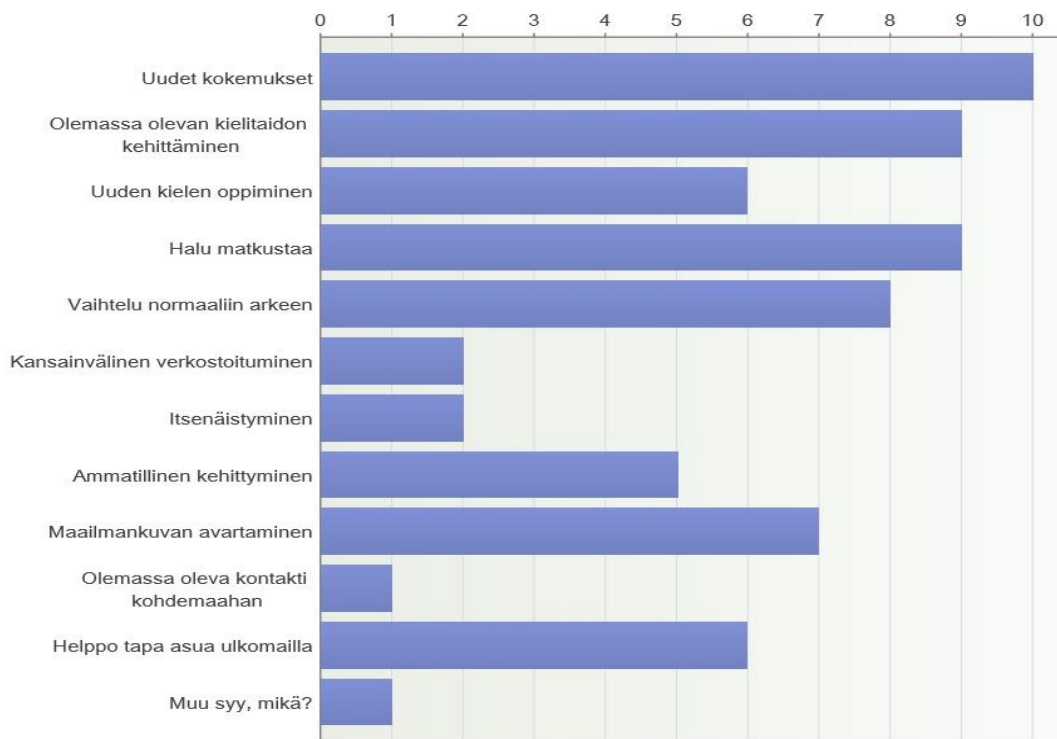
Opintoja ulkomailla on rahoitettu pääasiassa Kelan opintotuella, ja osa opiskelijoista on ottanut myös opintolainaa. Kaikki vaihdossa olleet ovat saaneet Erasmus+-apurahaa. Koska tulkkiopiskelijoiden harjoittelujaksot kestävät yleensä muutamia viikkoja, opiskelijat eivät voi hakea Erasmus+-apurahaa, jonka saamiseksi harjoittelun on kestettävä vähintään kolme kuukautta. Vain muutama opintoja ulkomailla suorittanut oli saanut stipendin tai muun apurahan.

KUVIO 3. Avokysymyksissä esiin tulleiden ehdotusten kokonaismäärä

Kuvio 3 havainnollistaa avoimissa kysymyksissä esille tulleita kehittämissuhteita. Useissa vastauksissa tuli esille tiedotuksen lisäämiseen, infotilaisuuksien aikaistamiseen ja ohjeiden selkeyttämiseen liittyviä ehdotuksia. Opiskelijat kokivat myös infotilaisuuksien keskittyvän yhteisöpedagogi- ja kulttuurituottajaopiskelijoiden mahdollisuuksiin, ja tulkkiopiskelijoille suunnattua tiedottamista toivottiin enemmän. Myös yhteistyö opiskelijan ja henkilökunnan välillä oli monessa vastauksessa esillä, kuten yhteydenpitoon tai kurssien korvaavuuteen liittyneet haasteet. Osalle opiskelijoista vaihto-opiskelu oli tuottanut lisätyötä ja kursseja oli jouduttu täydentämään, vaikka näin ei oppilaitoksen ohjeistuksen mukaan tulisi tapahtua (Marjukka Nisula, henkilökohtainen tiedonanto). Monet myös toivoivat enemmän konkreettisia kokemuksia jo ulkomailla olleilta opiskelijoilta, joilta voisi saada ideoita erilaisiin mahdollisuuksiin. Tällä hetkellä ohjeistukset koetaan kaukaisiksi ja käytännössä on vaikea hahmottaa millaisia opintoja ulkomailla voi konkreettisesti tehdä.

6.2.1 Vaihdoissa olleet

KUVIO 4. Motivoivat tekijät opiskelijavaihtoon

Kysyimme opiskelijavaihdossa opintojensa aikana olleilta, minkälaiset tekijät motivoivat heitä lähtemään vaihtoon. Vaihtoon lähtöön motivoivat tekijät olivat useimmiten henkilökohtaiseen elämään, matkustamiseen ja kokemuksiin liittyviä ja vain osa niimesi ammatillisen kehityksen tai kansainvälisen verkostoitumisen motiivikseen lähteä opiskelijavaihtoon. Tämä on ollut toistuva teema myös aikaisemmin tutkimuksissa ja selvityksissä korkeakouluopiskelijoiden vaihtoon lähdön motiiveista. (Garam 2000, 34; Lundström & Smeets 2014, 26)

Kartoitimme yleisiä kokemuksia vaihto-opiskeluun ja opintoihin liittyen asteikkokysymyksillä, joita vastaajan oli mahdollista myös avata avoimen kysymyksen kohdalla. Opiskelijat vastasivat väittämiin asteikolla Täysin eri mieltä - Täysin samaa mieltä (Kuvio 5).

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	Yhteensä	Keskiarvo
Mahdollisuudesta suorittaa opintoja ulkomailla tiedotettiin riittävästi ja hyvissä ajoin	1	1	2	4	2	10	3,5
Koin hakuprosessin selkeäksi	1	3	3	3	0	10	2,8
Koin opintojen suunnittelun ja kurssivalintojen tekemisen selkeäksi	3	4	2	0	1	10	2,2
Kurssien korvaaminen vaihto-opiskelun jälkeen sujui vaivattomasti	2	2	2	1	3	10	3,1
Koin saaneeni tukea opintojen suunnitteluun lähettävältä oppilaitokselta	2	5	0	2	1	10	2,5
Yhteydenpito lähettävän oppilaitoksen kanssa sujui vaivattomasti	0	4	3	2	1	10	3
Koin saaneeni tukea opintojen suunnitteluun vastaanottavalta oppilaitokselta	1	3	2	3	1	10	3
Yhteydenpito vastaanottavan oppilaitoksen kanssa sujui vaivattomasti	0	4	2	3	1	10	3,1
Koen, että vaihto-opiskelu kehitti minua ammatillisesti	0	1	1	4	4	10	4,1
Koen jääneeni paitsi tärkeästä opetuksesta vaihto-opiskelun aikana	1	2	1	5	1	10	3,3
Koen vaihto-opiskelun vaikuttaneen viittomakielen taitooni positiivisesti	0	1	1	2	6	10	4,3
Yhteensä	11	30	19	29	21	110	3,17

KUVIO 5. Kokemukset opiskelijavaihdosta

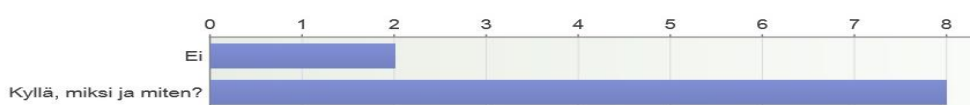
Tulokset osoittavat useassa kohdassa keskiarvon olevan alle 3 (asteikolla 1-5), eli väittämän kanssa ei olla samaa mieltä. Useimmat kysymyksistä, joista opiskelijat olivat eri mieltä, olivat opintojen järjestämiseen liittyviä asioita. Positiivisia vastauksia tuli kuitenkin liittyen vaihdon vaikutuksista omaan ammatillisuuteen, sillä esimerkiksi ammatillisuuden kehittyminen ja viittomakielen taidon kehittyminen koettiin erityisen positiivisiksi. Puolet vastaajista koki jääneensä jonkin verran paitsi tärkeästä opetuksesta ulkomaanjakson aikana.

Asteikkokysymyksen jälkeen vastaajilla oli mahdollisuus avata tai selventää vastauksiaan. Kahdessa kolmesta vastauksesta nousi esiin vaihto-opiskelua edeltävä info-päivä, johon opiskelijat olivat kokeneet pettyneensä. Pettymykseen vaikutti suurimmalta osalta se, että paikalla ei ollut tulkkausalaa edustavaa henkilöä eikä paikalla ollut henkilökuntaa ollut osannut vastata tulkkio opiskelijoiden kysymyksiin vaan fokus oli yhteisöpedagogi- ja kulttuurituottajaopiskelijoissa.

Avoimien kysymysten vastauksista tuli ilmi, että hakuprosessi koetaan selkeäksi, mutta epäselvää on, kuka Humakin puolella on vastuussa mistäkin asiasta, kenen puoleen käännyttään milloinkin, ja kenen allekirjoitus tulee mihinkin lomakkee-

seen. Myös kommunikointi lähettävän oppilaitoksen kanssa on koettu kankeaksi, hitaaksi ja epäselväksi, juuri samasta syystä.

Tiedustelimme vaihdossa olleilta opiskelijoilta myös vaihdon vaikutuksesta opintojen etenemiseen. Pääasiallisesti Humakin tulkkio opiskelijat lähtevät vaihtoon vain lukukaudeksi, ja heidän vastauksissaan ei mainittu opintojen viivästyttämisestä, vaan pelkästään kurssien päällekkäisyydestä ja ylimääräisistä tehtävistä vaihdon jälkeisenä lukukautena. Vastaajissa oli myös muutama kaksi lukukautta vaihdossa ollutta, jotka kertoivat vastauksissaan vaihdon viivästyttäneen valmistumista vuodella.

KUVIO 6. Muutokset Learning Agreementissa sovittuihin kursseihin

Meitä kiinnosti, muuttuivatko opiskelijan kurssit ennen vaihtoon lähtöä Learning Agreementissa sovituista kursseista. 80% vastaajista kertoi kurssien muuttuneen, jollain osittain ja joillain täysin. Yleisin syy kurssimuutoksille oli, että valitut kurssit eivät olleet oikean tasoisia vaihto-opiskelijalle. Ulkomaisista kurssikatalogeista on myös vaikea saada todellista kuvaa kurssin sisällöstä siksi, että kurssikuvauksia ei ole tai ne ovat kohdemaan kielellä. Muiksi syiksi muutoksiin mainittiin esimerkiksi se, että kurssit eivät toteutuneet, kursseille ei mahtunutkaan tai että niitä ei järjestetty kyseisenä lukukautena. Osalla vastaajista valitut kurssit olivat myös menneet aikataulullisesti päällekkäin tai valitut kurssit eivät olleet avoimia vaihto-opiskelijoille.

Kysyimme avoimella kysymyksellä, kokivatko vaihdossa olleet opiskelijat saaneensa riittävästi tietoa esimerkiksi kurssivalintoihin tai kurssien korvaavuuteen liittyen. Samalla pyysimme heitä kertomaan, millaisiin asioihin he olisivat kaivanneet lisää tietoa. Opiskelijat kokivat kurssivalinnat haastaviksi, koska selkeää ohjeistusta ei ollut kurssien korvaavuudelle asetetuista kriteereistä tai ohjaajilta saadut neuvot koettiin epämääräisiksi. Ohjeistuksen mukaan kurssien pitäisi olla sisällöltään samat, mikä ei pitänyt paikkaansa, vaan kurssien sisältöjä verrattiin hyvin soveltaen. Tästä esimerkkinä nousi useissa vastauksissa, että vaihtomaan viittomakielen kurssit korvasivat

useita tulkkauksen kursseja. Osalle vastaajista ei ollut selvää, että ennen vaihtoa laadittu Learning Agreement oli vain alustava suunnitelma.

Yksi vastanneista oli saanut vastaanottavalta oppilaitokselta valmiin kurssipaketin, jolle hän voi osallistua. Osa opiskelijoista oli saanut suosituksia suoritettavista kursseista. Suositukset olivat helpottaneet etukäteissuunnittelua.

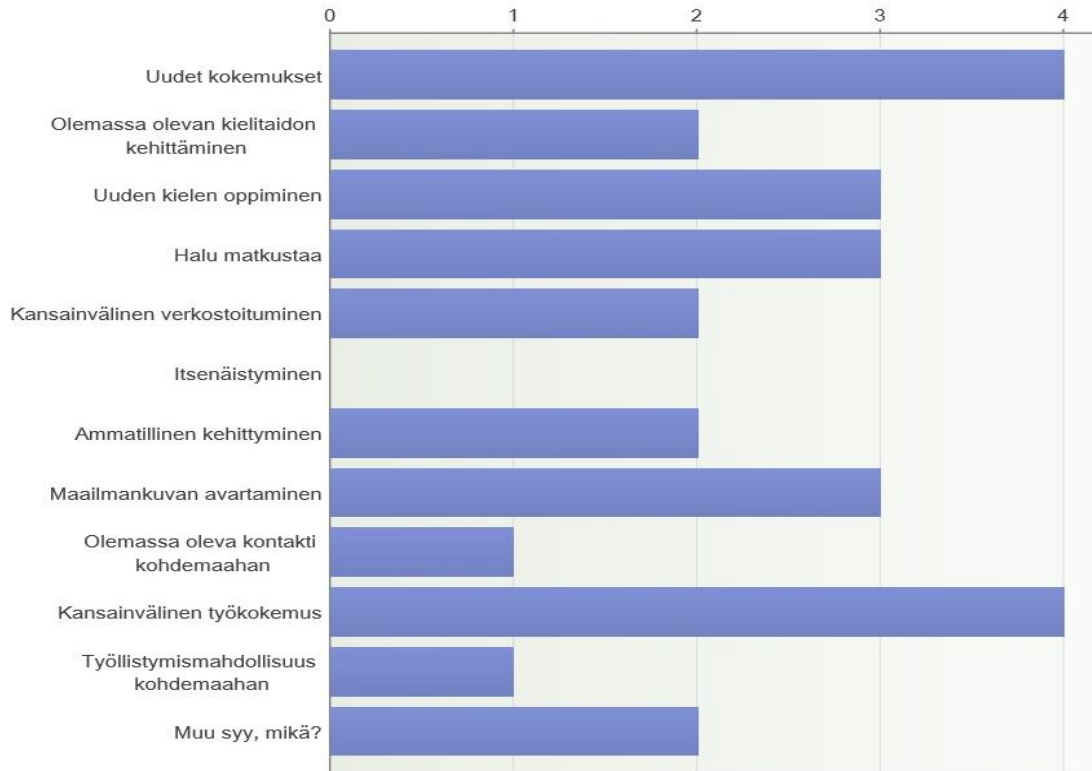
Osa opiskelijoista koki kurssien korvaavuuden haastavaksi ja vaihdossa palatessa korvaavuuksissa oli ollut erimielisyyksiä lehtoreiden kanssa, mutta ohjaaja oli koettu erittäin joustavaksi kurssien korvaavuuksia mietittäessä. Vain yksi vastaajista koki korvaamisen kaikin puolin joustavana ja sujuvana. Kaikki kyselyyn vastanneet opiskelijat olivat lopulta saaneet opiskelijavaihdossa suoritettut kurssit sisällytettyä tutkintoonsa.

6.2.1 Harjoitteluun tai projektiin osallistuneet

Kyselyyn vastasi viisi opiskelijaa, jotka olivat opintojensa aikana osallistuneet harjoitteluun tai kansainväliseen projektiin tai hankkeeseen ulkomailla. Ulkomaanjaksoja on tehty ympäri maailmaa Euroopassa, Afrikassa ja Aasiassa, kun tulkkien vaihtoopinnot kohdistuvat pääasiallisesti Eurooppaan.

Kansainväliset harjoittelut ja projektit ovat kestäneet yleisesti muutamia viikkoja, vain muutaman vastanneen ulkomaanjakso oli kestänyt yli kuukauden. Kuten kohdassa 4.4 mainitsimme, harjoittelujaksojen lyhyen keston vuoksi tulkkiopiskelijoiden harjoittelut jäävät myös Erasmus+-rahoituksen ulkopuolelle, jolloin rahoitus on järjestettävä itsenäisesti tai haettava ulkopuolisilta tahoilta.

Vastauksista ilmeni haasteena se, ettei pidemmille ulkomaanjaksoille ole varsinaisesti varattu aikaa. Ulkomaanjaksot on kohdistettava kesäkuukausille tai vaihtoehtoisesti jätävä paitsi samanaikaisesti Humakissa tapahtuvasta opetuksesta. Kuten kuviosta 8 kuitenkin ilmenee, opiskelijat eivät kokeneet jääneensä paitsi tärkeästä opetuksesta ulkomaanjakson aikana ja kolme viidestä opiskelijasta koki ulkomaanjakson vaikuttaneen viittomakielentaitoonsa positiivisesti.

KUVIO 7. Motivoivat tekijät ulkomaanjaksolle

Samoin kuin vaihdossa olleilta opiskelijoilta, kysyimme tältä vastaajaryhmältä syitä ulkomaanjaksolle lähtemiseen. Jopa 3/4 vastaajista oli lähtenyt harjoitteluun ulkomaille ainakin osittain kansainvälisen työkokemuksen takia, toinen merkittävä syy oli uudet kokemukset. Kuvion 7 vastauksissa huomasimme selkeän eron vaihto-opiskelijoiden motivoiviin tekijöihin (kuvio 4), jotka liittyivät pääasiallisesti henkilökohtaisiin kokemuksiin. Harjoitteluihin ja projekteihin lähtevillä on vahvasti motivoivana tekijänä myös ammatillinen kehittyminen, verkostoituminen ja työkokemuksen kartuttaminen.

Harjoitteluihin tai projekteihin liittyen kysyimme myös kokemuksia liittyen käytännön järjestelyihin ja harjoittelun opinnollistamiseen.

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	Yhteensä	Keskiarvo
Mahdollisuudesta suorittaa opintoja ulkomailla tiedotettiin riittävästi ja hyvissä ajoin	1	2	1	0	1	5	2,6
Koin hakuprosessin tai harjoittelupaikan järjestämisen vaivattomaksi	0	1	0	2	2	5	4
Koin harjoittelun/projektin suunnittelun selkeäksi	0	3	1	0	1	5	2,8
Harjoittelun/projektin hyväksilukeminen ulkomaanjakson jälkeen sujui vaivattomasti	0	1	0	1	3	5	4,2
Koin saaneeni tukea harjoittelun/projektin suunnitteluun lähettävältä oppilaitokselta	0	3	0	1	1	5	3
Yhteydenpito lähettävän oppilaitoksen kanssa sujui vaivattomasti	0	2	0	2	1	5	3,4
Koin saaneeni tukea harjoittelun/projektin suunnitteluun vastaanottavalta organisaatiolta	0	0	3	0	2	5	3,8
Yhteydenpito vastaanottavan organisaation kanssa sujui vaivattomasti	0	0	2	0	3	5	4,2
Koen, että ulkomaanjakso kehitti minua ammatillisesti	0	0	2	1	2	5	4
Koen jääneeni paitsi tärkeästä opetuksesta ulkomaanjakson aikana	1	2	2	0	0	5	2,2
Koen ulkomaanjakson vaikuttaneen viittomakielen taitooni positiivisesti	1	0	1	1	2	5	3,6
Yhteensä	3	14	12	8	18	55	3,44

KUVIO 8 Kokemukset ulkomaanjaksolta

Kuvion 8 kysymyksessä vastaukset erosivat melko paljon vaihdossa olleiden vastauksista samankaltaiseen kysymykseen (kuviokuva 5), sillä vain tiedottamisen vähäisyys jäi kyselyssä alle kolmen keskiarvon (asteikolla 1-5). Erityisen positiivisena opiskelijat kokivat yhteydenpidon vastaanottaneiden organisaatioiden kanssa ja näiltä saadun tuen ulkomaanjakson suunnittelussa. Opiskelijat kokivat myös harjoitteluun tai projektiin hakemisen ja paikan järjestämisen melko vaivattomaksi. Myös ulkomaanjakson oppinollistaminen osaksi tutkintoa koettiin pääasiassa sujuneen vaivatta ja sujuvasti.

Avoimien kysymysten vastauksista kävi ilmi, että kolme viidestä koki kaivanneensa enemmän tietoa, minkälaisia opintojaksoja voisi oppinollistaa ulkomailla sekä konkreettisia esimerkkejä erilaisista projekteista ja hankkeista. Vastauksista kävi ilmi, että tulkkauksen harjoittelujen suorittaminen on sujunut verrattaen sujuvammin kuin esimerkiksi erilaisten hankkeiden tai projektien oppinollistaminen. Tämän koettiin johtuvan siitä, että opintojaksot, joissa harjoittelulle on selkeät tavoitteet ja sisällöt on helpompi täyttää. Sen sijaan vapaasti valittavien opintojaksojen suorittaminen projektin

tai hankkeen kautta on koettu suunnittelun ja opinnollistamisen osalta haastavammaksi ja tavoitteiden täyttymisestä on useammin erimielisyyksiä lehtoreiden kanssa.

7 POHDINTA

Koko opinnäytetyömme lähtökohta oli selvittää, millaisena opiskelijat ja kansainvälisten opintojen kanssa tekemisissä olevat henkilökunnan edustajat kokevat ulkomaanjaksojen järjestämisen ja toteutuksen opintojen näkökulmasta, ja tämän pohjalta kehittää jo olemassa olevaa ohjeistusta tai tarvittaessa luoda uutta. Omat kokemuksemme eri ulkomaanjaksoista antoivat meille jo osviittaa siitä, millaisia aihealueita lähdemme työssämme kartoittamaan.

Suunnitellessamme haastatteluja ja kyselyä, pidimme erittäin tärkeänä sitä, että haastateltavat sekä kyselyyn vastaavat edustavat erilaisia tahoja. Halusimme laajentaa käsitystämme eri ulkomaanjaksojen prosesseista ja saada esille mahdollisimman monta erilaista näkökantaa. Mielestämme onnistuimme tavoitteessa hyvin. Haastatelimme sekä opiskelijoita, lehtoreita, että kansainvälisyystyöryhmään kuuluvia toimijoita. Tämän lisäksi kyselyyn vastasi eri vuosikurssien opiskelijoita, jotka ovat joko suorittaneet vaihto-opintoja tai osallistuneet harjoitteluun tai hankkeeseen ulkomailla, sekä opiskelijoita, jotka eivät ole suorittaneet opintoja ulkomailla.

Tuloksia tarkastellessamme huomasimme, että suurin kehittämiskohta on sekä ulkomaanjaksoja suorittaneiden että tutkintonsa Suomessa suorittaneiden mielestä tiedotuksessa. Kaikissa kolmessa kyselyryhmässä mainittiin, että vastaajat kokivat tiedotuksen puutteelliseksi. Konkreettisia ehdotuksia tuli myös ilmi monessa vastauksessa. Opiskelijat toivoivat enemmän konkreettisia esimerkkejä liittyen mahdollisuuksista ulkomailla suoritettaviin opintojaksoihin, harjoittelupaikoista ulkomailla, opinnoista ulkomaisissa oppilaitoksissa sekä opiskelijoiden omien kokemusten jakamista.

Harjoittelujen opinnollistaminen koettiin selkeämpänä, mutta myös opinnollistamis mahdollisuuksista toivotaan enemmän ja selkeämpää tiedotusta. Vaihto-opiskeluun verrattuna muita ulkomaanjaksoja tehdään huomattavasti vähemmän, mikä kyselyn

perusteella voisi johtua osittain tiedottamisen ja mahdollisuuksista kertomisen puutteesta. Toinen vaikuttava tekijä ulkomaanjaksoille osallistumattomuudelle on ajanpuute. Osa ilmaisi myös huolensa opintojen etenemisestä ja siitä, että opintoja jää väliin Suomessa, kun harjoittelulle tai vaihdolle ei ole erikseen varattua aikaa. Me opinnäytetyön tekijät emme voi työssämme vaikuttaa opetussuunnitelmaan tai kursien juoksutukseen, joten veimme tiedon kyselyn tuloksista eteenpäin Humakin kansainvälisyystyöryhmälle.

Yleisesti ulkomaanjaksojen järjestämisessä haasteelliseksi koettiin hakuprosessiin liittyen eri osapuolten vastuualueet, opintojen suunnittelu sekä kommunikointi lähtevän oppilaitoksen kanssa. Vaihdoissa olleilla myös muutokset ennen ulkomaanjaksoa tehtyihin Learning Agreementeihin tuottivat päänvaivaa.

Koemme, että selkeällä, kirjallisella ohjeistuksella voimme helpottaa monia näistä haasteista, ja mahdollisesti myös kannustaa opiskelijoita lähtemään vaihtoon. Moni ulkomaanjaksoa suorittamattomista kertoi pelkäävänsä ulkomaanjakson negatiivisia vaikutuksia opintojen etenemiseen, kun taas ulkomaanjaksoja suorittaneet eivät kokeneet ulkomaanjakson vaikuttaneen opintojen etenemiseen. Ulkomaanjaksoja suorittaneet mainitsivat myös positiivisista puolista jaksoissa, kuten ammatillisesta kehityksestä ja kielitaidon kehittymisestä viittomakielen osalta. Tämä voisi myös motivoida opiskelijoita lähtemään, jos ulkomaanjaksoja suorittaneet opiskelijat jakaisivat tietojaan ja kokemuksiaan erilaisissa tilaisuuksissa.

Kysely oli mielestämme kattava ja saimme riittävän laajan otoksen. Kyselytutkimuksissa on haasteena, ettemme tiedä, kuinka perusteellisesti vastaajat ovat pohtineet vastauksiaan esimerkiksi asteikkokysymyksissä. Avoimissa kysymyksissä näki suuren eron vastausten välillä mikäli aihe oli vastaajalle tärkeä ja selkeästi sydäntä lähellä, tai jos aihe ei varsinaisesti herättänyt vastaajassa suuria tunteita. Avoimissa kysymyksissä monella vastaajalla nousi kuitenkin esiin samoja ajatuksia.

Mielestämme saimme riittävästi tietoa tarvitsemamme produktin luomiseen, ja suurta osaa haastattelujen ja kyselyiden tuloksista voi hyödyntää myös uuden opetussuunnitelman suunnittelussa ja toteutuksessa. Edellä mainittuihin seikkoihin tarttumalla olisi mahdollista lisätä kansainvälistä liikkuvuutta myös tulkikoulutuksessa.

Opinnäytetyön pohjalta laadimme sekä opiskelijoille, että lehtoreille suunnatun tuotoksen. Tuotokseen (Liite 4 & 5) on kirjattu selkeästi niitä osa-alueita, joissa ilmeni haastattelujen ja kyselyn perusteella eniten haasteita ulkomaanjaksoja suunniteltaessa. Tuotoksen lisäksi teimme Humakin kansainvälisyystyöryhmälle koosteen, josta uskomme olevan heille hyötyä opintoihin liittyvän kansainvälisyyden suunnittelussa.

LÄHTEET

Aaltola, Juhani & Valli, Raine (2001b). Ikkunoita tutkimusmetodeihin I. Gummerus, Jyväskylä.

Aaltola, Juhani & Valli, Raine (2001a). Ikkunoita tutkimusmetodeihin II. Gummerus, Jyväskylä.

Akava 2018. Globalisaation haitat, edut ja uudistamistarpeet, viitattu 5.5.2018.
https://www.akava.fi/akava/tavoiteohjelmat/globalisaatiolinjaukset_-_enemmän_mutta_parempaa_globalisaatiota/globalisaation_edut_haitat_ja_uusimistartpeet

Cimo 2017. Fakta Express 5A/2017: Tilastoja korkeakouluopiskelijoiden ulkomaanjaksoista 2016, Opetushallitus

Cimo 2018a. Erasmus+ -ohjelma koulutukselle, nuorisotoimelle ja urheilulle, viitattu 7.3.2018. <http://www.cimo.fi/ohjelmat/erasmusplus/>

Cimo 2018b. Erasmus+ korkeakoulutukselle, viitattu 7.3.2018.
<http://www.cimo.fi/ohjelmat/erasmusplus/korkeakoulutukselle>

Cimo 2018c. Nordplus ja muut pohjoismaiset ohjelmat, viitattu 8.3.2018.
http://www.cimo.fi/ohjelmat/nordplus_ja_muut_pohjoismaiset_ohjelmat

Cimo 2018d. Erasmus+-hakuprosessi, viitattu 1.5.2018
<http://www.cimo.fi/ohjelmat/erasmusplus/hakuprosessi>

Eerola, Heli

Viittomakielen tulkkiopiskelija, Humanistinen ammattikorkeakoulu, Helsinki, Henkilökohtainen tiedonanto haastattelu 23.2.2018.

Euroopan Unioni 2018a. Opiskelu ulkomailla ja apurahat, viitattu 8.3.2018.
https://europa.eu/youreurope/citizens/education/university/study-abroad/index_fi.htm

Euroopan Unioni 2018b. Erasmus-opiskelijan peruskirja, viitattu 8.3.2018.
https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus/files/files/resources/charterfinland_fi.pdf

Euroopan Unioni 2018c. Korkeakouluopiskelijoiden harjoittelujaksot, viitattu 9.3.2018.
http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/opportunities/traineeships-students_fi

Garam, Irma (2000). Kansainvälisyyttä käytännössä: suomalaisten vaihtoopiskelijoiden kokemuksia ulkomailla opiskelusta. Opiskelijajärjestöjen tutkimussäätiö Otus, Helsinki.

Hirsjärvi, S & Hurme, H. (2008) Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki, Yliopistopaino.

Humak 2016, Humanistinen ammattikorkeakoulu, Harjoittelun käsikirja 2016.

Humak 2018a, Humanistinen ammattikorkeakoulu, Opas kansainväliseen opiskelija-vaihtoon 2018 viitattu 7.3.2018.

<https://wiki.humak.fi/pages/viewpage.action?pageId=7340359#>

Humak 2018b, Humanistinen ammattikorkeakoulu, Lomakkeisto viitattu 8.3.2018.

<https://wiki.humak.fi/display/OPLOM/Lomakkeisto#Lomakkeisto-KVlomakkeet>

Humak 2018c, Humanistinen ammattikorkeakoulu, Tietoa Humakista, viitattu 8.3.2018.

<https://www.humak.fi/humak/>

Humak 2018d, Humanistinen ammattikorkeakoulu. Digikampus. Viitattu 1.5.2018.

<https://www.humak.fi/humak/digikampus/>

Juan Carlos 2018, Universidad Rey Juan Carlos, Incoming Erasmus+ and Munde, viitattu 8.3.2018.

<https://www.urjc.es/en/international/erasmus-mobility>

Kandiko & Weyers. 2013. Global Student Experience. An International and Comparative Analysis, Routledge, Abingdon, Oxon.

Kela 2017. Kansaneläkelaitos, Jos opiskelet ulkomailla, viitattu 8.3.2018.

<http://www.kela.fi/opintotuki-ulkomailla>

Kilroy 2018. Vaihto-opiskelu ulkomailla, viitattu 8.3.2018.

<https://education.kilroy.fi/opiskelu-ulkomailla/opiskeluvaihtoehdot/vaihto-opiskelu>

Kilroy 2018a. Mitä rahoitusta ulkomailla opiskeluun voi saada?, viitattu 9.3.2018.

<https://education.kilroy.fi/asiakastuki/faq-raha-asiat/mita-rahoitusta-ulkomailla-opiskeluun-voi-saada>

Kilroy 2018b. Opiskelu ulkomailla, yksityiset apurahat, viitattu 9.3.2018.

<https://education.kilroy.fi/opiskelu-ulkomailla/opintojen-rahoitus/yksityiset-apurahat>

Kälviäinen, Maija

Viittomakielen tulkkiopiskelija, Humanistinen ammattikorkeakoulu, Helsinki, Henkilökohtainen tiedonanto haastattelu 22.2.2018.

Lundström, Maria & Smeets, Linda 2014. Maailma on meidän: Tutkimus viittomakielentulkkiopiskelijoiden kansainväliseen vaihtoon lähdön motivoivista ja estävistä tekijöistä, Diakonia-ammattikorkeakoulu, 2014.

http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/73103/Lundstrom_Smeets.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Magdeburg-Stendal 2018a. Hochschule Magdeburg-Stendal, Sign Language Interpreting, viitattu 8.3.2018.

[https://www.hs-magdeburg.de/en/studies/bachelors-programmes/sign-language-interpreting.html?sword_list\[\]=sign&sword_list\[\]=language&no_cache=1](https://www.hs-magdeburg.de/en/studies/bachelors-programmes/sign-language-interpreting.html?sword_list[]=sign&sword_list[]=language&no_cache=1)

Magdeburg-Stendal 2018b. Hochschule Magdeburg-Stendal, Exchange Students, viitattu 8.3.2018.

<https://www.hs-magdeburg.de/en/the-university/international/routes-to-the-university/international-students/exchange-studies.html>

Nisula, Marjukka

Kansainvälisyystyöryhmä ja ohjaaja, tulkkausala, Humanistinen ammattikorkeakoulu, Henkilökohtainen tiedonanto. 19.1.2018 ja 23.2.2018.

Ojasalo, Moilanen & Ritalahti, 2014. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Sanoma Pro Oy, Helsinki.

Opetushallitus 2010. Oppaat ja käsikirjat 2010:10 : Vahvuutena kansainvälisyys – Kansainvälisen toiminnan strateginen suunnittelu ammatillisessa koulutuksessa. Tampereen yliopistopaino Oy, Tampere.

Opetushallitus 2018a. Opas ulkomailla opiskeluun, Opiskelun rahoitus, viitattu 8.3.2018.

http://maailmalle.net/opiskelu/opas_ulkomailla_opiskeluun/opiskelun_rahoytus

Opetushallitus 2018b. Erasmus+-harjoittelu, viitattu 9.3.2018.

http://www.maailmalle.net/tyoharjoittelu/erasmus_-harjoittelu

Opiskeleulkomailla.fi 2018. Erasmus – Euroopan unionin vaihto- ja yhteistyöohjelma korkeakouluille, Viitattu 7.3.2018.

https://www.opiskeleulkomailla.fi/Erasmus__d4518.html

Putkonen-Kankaanpää, Hanna

Lehtori ja opintovalmentaja, tulkkausala, Humanistinen ammattikorkeakoulu, Henkilökohtainen tiedonanto. 7.3.2018.

Pöyry, Nea

Viittomakielen tulkkiopiskelija, Humanistinen ammattikorkeakoulu, henkilökohtainen tiedonanto 5.2.2018.

Raukko, Anni

Viittomakielen tulkkiopiskelija, Humanistinen ammattikorkeakoulu, Henkilökohtainen tiedonanto 13.2.2018.

RIT 2018, Rochester Institute of Technology, Hogeschool Utrecht (University of Applied Sciences) Research Master's Degree Program, viitattu 15.2.2018.

<https://www.rit.edu/ntid/ceerp/partners/hogeschool-utrecht-university-applied-sciences>

Sorvoja, Timo

Erasmus+-koordinaattori, Humanistinen ammattikorkeakoulu, Henkilökohtainen tiedonanto 22.2.2018 ja 9.3.2018.

SU 2018a, Stockholms Universitet, Kandidatprogram i teckenspråk och tolkning, 180 hp viitattu 8.3.2018.

<https://www.tolk.su.se/utbildning/vara-utbildningar/grundnivå/tolkning/kandidatprogram-i-teckenspråk-och-tolkning/kandidatprogram-i-teckenspråk-och-tolkning-180-hp-startar-ht-18-1.106140>

SU 2018b. Stockholms Universitet, Teckenspråk som nybörjarspråk viitattu 8.3.2018.

<https://www.ling.su.se/utbildning/alla-program-och-kurser/grundnivå/2.3298>

SVT 2018a. Suomen viittomakielentulkkit ry, Hae Apurahaa! Viitattu 8.3.2018.

<http://www.tulkit.net/ajankohtaista/hae-apurahaa>

SVT 2018b. Suomen viittomakielentulkkit ry, Apurahahakemus, viitattu 8.3.2018.

<http://tulkit.net/palvelut-ja-edut/jasenedut/apurahahakemus>

Syrjänen, Jenna-Mari

Viittomakielen tulkkiopiskelija, Humanistinen ammattikorkeakoulu, Henkilökohtainen tiedonanto 13.2.2018.

Tapio, Elina

Yliopettaja, Humanistinen ammattikorkeakoulu, Henkilökohtainen tiedonanto 21.2.2018.

Trinity College, 2017. Bachelor in Deaf Studies, viitattu 13.2.2018.

<https://www.tcd.ie/slscs/undergraduate/deaf-studies-bachelor/>

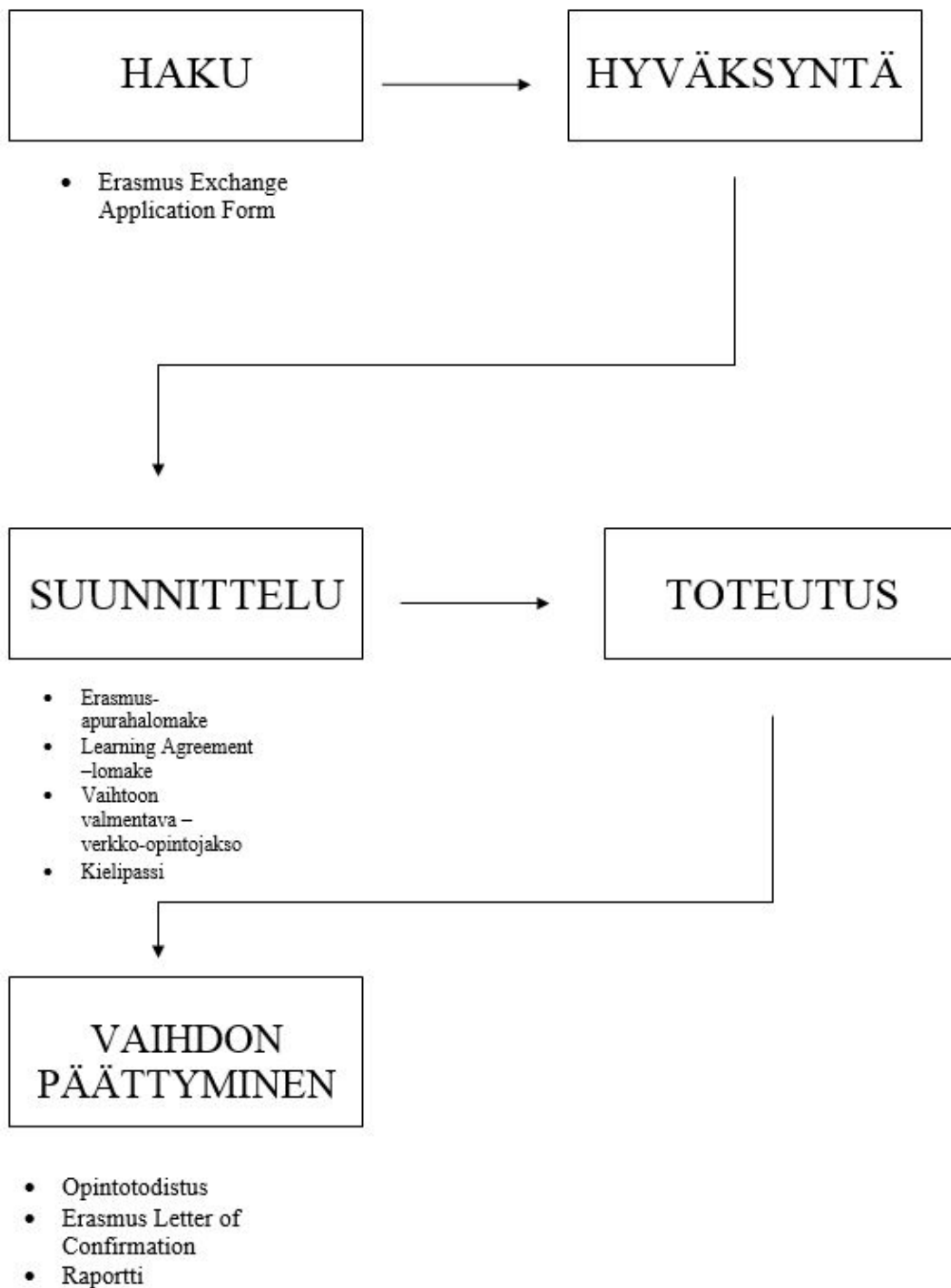
UCLAN 2018. University of Central Lancashire, British Sign Language and Deaf Studies, BA (Hons), viitattu 13.2.2018.

http://www.uclan.ac.uk/courses/ba_hons_british_sign_language_and_deaf_studies.php

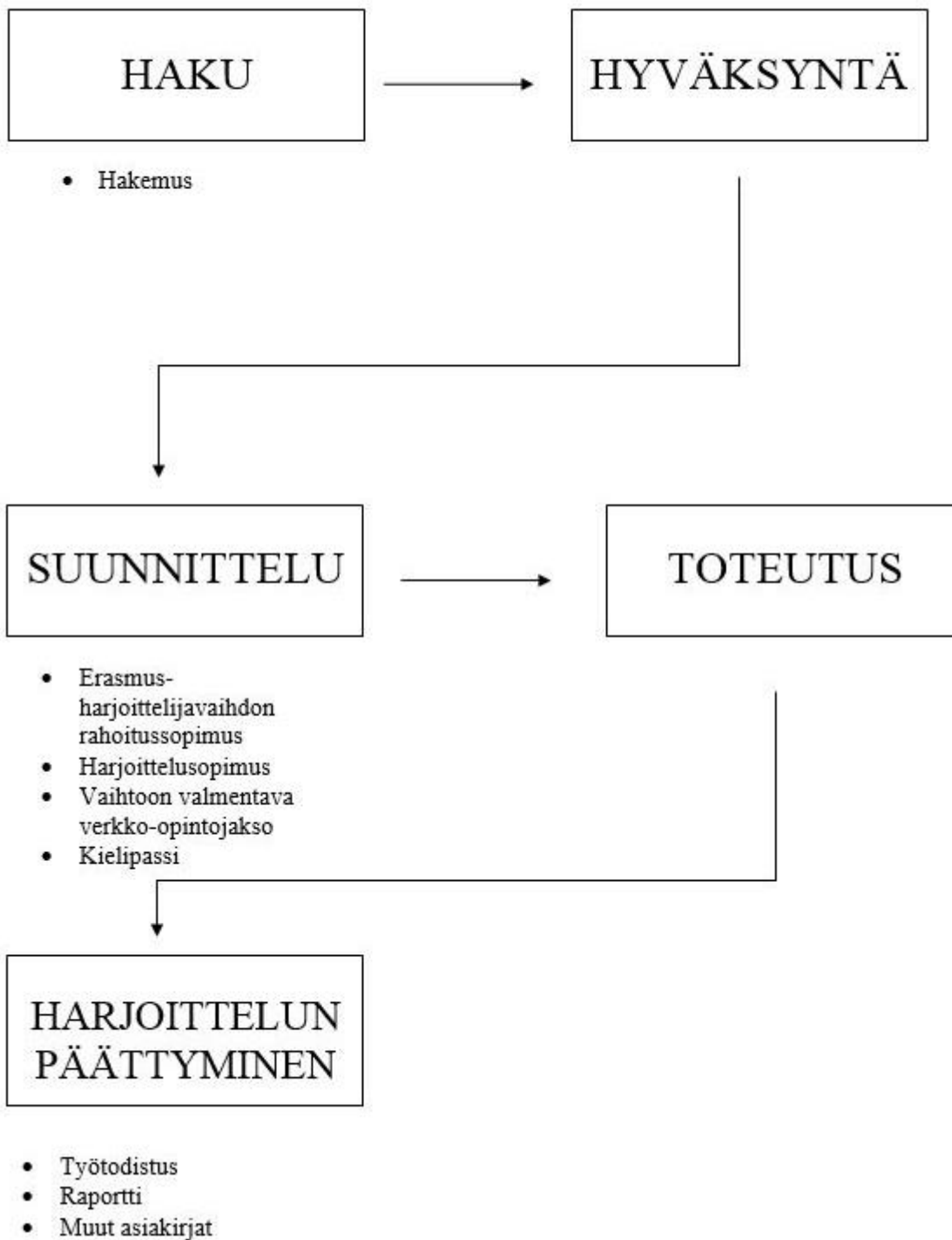

LIITTEET

Liite 1: Hakuprosessi Erasmus+ -vaihtoon (HumakWiki)

Liite 2: Hakuprosessi Erasmus+ -harjoitteluun (HumakWiki)

Liite 3: Kysely

Kansainvälisyys Humanistisen ammattikorkeakoulun viittomakielen
tulkkioiskelijoiden koulutusohjelmassa**1. Kampus ***

- Helsinki
- Kuopio

2. Opintojen aloitusvuosi *

---

3. Oletko suorittanut opintoja ulkomailla osana tutkintoasi Humanistisessa ammattikorkeakoulussa? *

- Kyllä
- En

4. Koetko saaneesi kattavasti tietoa eri mahdollisuuksista opintojen suorittamiseen ulkomailla? *

Esimerkiksi opiskelijavaihto, kansainvälinen harjoittelu, muu kansainvälinen projekti

- Kyllä, mahdollisuuksista on tiedotettu riittävästi
  - Kyllä, koska olen itse aktiivisesti etsinyt tietoa
  - Koen saaneeni jonkin verran tietoa erilaisista mahdollisuuksista
  - Koen saaneeni vähän tietoa erilaisista mahdollisuuksista
  - En koe saaneeni juurikaan tietoa erilaisista mahdollisuuksista
  - Jokin muu, mikä?
-

5. Oletko ollut kiinnostunut opinnoista ulkomailla?

- Kyllä
- Ei

6. Mitkä tekijät vaikuttivat päätökseesi olla suorittamatta opintoja ulkomailla?

- Perhe/parisuhde
- Taulodellinen tilanne
- Muu elämäntilanne
- Pelko opintojen viivästyisestä
- Osa kursseista jää suorittamatta Suomessa
- Negatiivinen vaikutus ammatilliseen kehittymiseen ja verkostoitumiseen
- Liian monimutkaiset järjestelyt
- En koe saaneeni riittävästi tietoa mahdollisuuksista suorittaa opintoja ulkomailla
- Minua ei kiinnostanut suorittaa opintoja ulkomailla
- Minua pelotti lähteä ulkomaille pidemmäksi aikaa
- Kielitaidon riittämättömyys
- Joku muu syy, mikä?

---

7. Mitkä tekijät olisivat voineet lisätä halukkuuttasi suorittaa opintoja ulkomailla?

- Parempi tiedotus
- Parempi taloudellinen tuki
- Kielitaidon kehittyminen
- Ammatillinen kehitys
- Itsenäistyminen
- Verkostoituminen kansainvälisesti
- Uudet kokemukset

Joku muu, mikä?

---

8. Koetko, että oppilaitos olisi voinut kannustaa tai tiedottaa enemmän opintojen suorittamisesta ulkomailla? Millaisia tietoja/tukea olisit kaivannut?

---

9. Mitä opintoja olet suorittanut ulkomailla?

- Vaihto-opiskelu
- Harjoittelu
- Projekti/hanke

10. Kerro lyhyesti vaihto-opinnoistasi.

Maa, kaupunki, oppilaitos, millaisista opinnoista oli kyse.

---

11. Opintojen kesto ulkomailla?

---

12. Saitko rahoitusta vaihto-opiskelujen aikana?

- Opintotuki
- Opintolaina
- Erasmus+ apuraha
- Stipendi
- Muu, mikä?

---

13. Millaiset tekijät vaikuttivat päätökseesi lähteä opiskelijavaihtoon?

- Uudet kokemukset
- Olemassa olevan kielitaidon kehittäminen
- Uuden kielen oppiminen
- Halu matkustaa
- Vaihtelu normaaliin arkeen
- Kansainvälinen verkostoituminen

- Itsenäistyminen
- Ammatillinen kehittyminen
- Maailmankuvan avartaminen
- Olemassa oleva kontakti kohdemaahan
- Helppo tapa asua ulkomailla
- Muu syy, mikä?
-

14. Arvioi kokemuksiasi kansainväliseen vaihto-opiskeluun liittyen.

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Mahdollisuudesta suorittaa opintoja ulkomailla tiedotettiin riittävästi ja hyvissä ajoin	☐	☐	☐	☐	☐
Koin hakuprosessin selkeäksi	☐	☐	☐	☐	☐
Koin opintojen suunnittelun ja kurssivalintojen tekemisen selkeäksi	☐	☐	☐	☐	☐
Kurssien korvaaminen vaihto-opiskelun jälkeen sujui vaivattomasti	☐	☐	☐	☐	☐
Koin saaneeni tukea opintojen suunnitteluun lähettävältä oppilaitokselta	☐	☐	☐	☐	☐
Yhteydenpito lähettävän oppilaitoksen kanssa sujui vaivattomasti	☐	☐	☐	☐	☐
Koin saaneeni tukea opintojen suunnitteluun vastaanottavalta oppilaitokselta	☐	☐	☐	☐	☐
Yhteydenpito vastaanottavan oppilaitoksen kanssa sujui vaivattomasti	☐	☐	☐	☐	☐
Koen, että vaihto-opiskelu kehitti minua ammatillisesti	☐	☐	☐	☐	☐
Koen jääneeni paitsi tärkeästä opetuksesta vaihto-opiskelun aikana	☐	☐	☐	☐	☐
Koen vaihto-opiskelun vaikuttaneen viittomakielen taitooni positiivisesti	☐	☐	☐	☐	☐

15. Jos haluat avata joitain vastauksiasi kohdassa 13 ja 14, voit kommentoida niitä tässä.

---

16. Vaikuttiko vaihto-opiskelu opintojesi etenemiseen? Miten ja miksi?

Esimerkiksi valmistumisen viivästyminen, kurssien päällekkäisyys...

---

17. Muuttuivatko kurssivalintasi vaihdon aikana ennen vaihtoon lähtöä

Learning Agreementissa sovitusta kursseista?

Ei

Kyllä, miksi ja miten?

---

18. Koetko saaneesi riittävästi tietoa esimerkiksi kurssivalintoihin ja/tai kurssien korvaavuuteen liittyen? Jos et, millaisiin asioihin olisit kaivannut lisää tietoa?

---

19. Kerro lyhyesti harjoittelustasi/projektistasi ulkomailla.

Maa, kaupunki, oppilaitos/organisaatio, millaisesta harjoittelusta/projektista oli kyse.

---

20. Kuinka kauan harjoittelujakso tai projekti kesti?

---

21. Saitko harjoitteluusi rahoitusta?

- Opintotuki
  - Opintolaina
  - Palkallinen harjoittelu
  - Apuraha
  - Stipendi
  - Muu, mikä?
-

22. Millaiset tekijät vaikuttivat päätökseesi suorittaa harjoittelu ulkomailla?

- Uudet kokemukset
  - Olemassa olevan kielitaidon kehittäminen
  - Uuden kielen oppiminen
  - Halu matkustaa
  - Kansainvälinen verkostoituminen
  - Itsenäistyminen
  - Ammatillinen kehittyminen
  - Maailmankuvan avartaminen
  - Olemassa oleva kontakti kohdemaan
  - Kansainvälinen työkokemus
  - Työllistymismahdollisuus kohdemaan
  - Muu syy, mikä?
-

23. Arvioi kokemuksiasi suorittamaasi kansainväliseen harjoitteluun tai projektiin liittyen.

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Mahdollisuudesta suorittaa opintoja	○	○	○	○	○

ulkomailla tiedotettiin riittävästi ja hyvissä ajoin

Koin hakuprosessin tai harjoittelupaikan järjestämisen vaivattomaksi	☐	☐	☐	☐	☐
Koin harjoittelun/projektin suunnittelun selkeäksi	☐	☐	☐	☐	☐
Harjoittelun/projektin hyväksilukeminen ulkomaanjakson jälkeen sujui vaivattomasti	☐	☐	☐	☐	☐
Koin saaneeni tukea harjoittelun/projektin suunnitteluun lähettävältä oppilaitokselta	☐	☐	☐	☐	☐
Yhteydenpito lähettävän oppilaitoksen kanssa sujui vaivattomasti	☐	☐	☐	☐	☐
Koin saaneeni tukea harjoittelun/projektin suunnitteluun vastaanottavalta organisaatiolta	☐	☐	☐	☐	☐
Yhteydenpito vastaanottavan organisaation kanssa sujui vaivattomasti	☐	☐	☐	☐	☐
Koen, että ulkomaanjakso kehitti minua ammatillisesti	☐	☐	☐	☐	☐
Koen jääneeni paitsi tärkeästä opetuksesta ulkomaanjakson aikana	☐	☐	☐	☐	☐
Koen ulkomaanjakson vaikuttaneen viittomakielen taitooni positiivisesti	☐	☐	☐	☐	☐

24. Jos haluat avata joitain vastauksiasi kohdassa 22 tai 23, voit kommentoida niitä tässä.

---

25. Koetko saaneesi riittävästi tietoa harjoittelujakson tai projektin suunnitteluun ja/tai opinnollistamiseen liittyen? Jos et, millaisiin asioihin olisit kaivannut lisää tietoa?

---

26. Millä tavoin kansainvälisistä opintomahdollisuuksista tiedottamista voisi vielä kehittää?

Esimerkiksi järjestämällä infotilaisuuksia, jakamalla ulkomaanjakson suorittaneiden opiskelijoiden omakohtaisia kokemuksia..

Vahvista vastausten lähetys

Liite 4: Opas vaihtoon lähtijöille

TIIVIS OPAS VAIHTOON LÄHTIJÖILLE

Tämä tuotos muokataan lopulliseen opinnäytetyöhön tiedostoksi, joka voidaan julkaista esimerkiksi HumakProssa kansainvälisyysoppaissa. Tuotos luovutetaan Humakille, jotta sitä voidaan tarvittaessa muokata, mikäli käytänteisiin tulee tulevaisuudessa muutoksia.

Kuinka löydän vaihtokorkeakoulun?

Opiskelija voi valita vaihtokorkeakoulun Humakin yhteistyökouluista, jotka ovat osa Erasmus+-ohjelmaa. Tällöin sopimukset oppilaitosten välillä on jo tehty ja vaihtoon lähtevä opiskelija voi hakea Erasmus+-apurahaa. Mikäli yhteistyökouluista ei löydy mieluisaa kohdetta, voi opiskelija lähteä vaihtoon myös muiden järjestöjen tai vaihto-ohjelmien kautta (esim. NordPlus) tai etsiä vaihtokorkeakoulun itsenäisesti. Tällöin opiskelija järjestää vaihdon itsenäisesti joko Free mover -vaihdossa tai ehdottaa Erasmus+ -sopimuksen solmimista jonkin eurooppalaisen korkeakoulun kanssa.

Kuinka teen kurssivalinnat?

Ennen opiskelijavaihtoon lähtöä opiskelija tutustuu niiden kurssien sisältöön, joista jää paitsi ulkomaanjakson aikana. Opiskelija etsii vastaanottavan oppilaitoksen kurssitarjonnasta kursseja, joilla voisi korvata kyseiset kurssit.

Kurssien sisältöjen ei tarvitse, eikä voi olla identtisiä, vaan oppimistavoitteiden on soveltaen täyttyvä. Esimerkiksi tulkkauksen tai viittomakielen kursseja voi korvata kohdemaan paikallisen viittomakielen kursseilla.

Valitut kurssit riippuvat paljon opiskelijan kohdemaan kielen taitotasosta. Mikäli opiskelija hallitsee kohdemaan puhutun kielen, voi hän mahdollisuuksien mukaan valita erilaisia itseään kiinnostavia kursseja, kuten tulkkauksen kursseja, mikäli se onnistuu vastaanottavan korkeakoulun puolesta.

Vaihto-opinnot eivät saa aiheuttaa opiskelijalle lisätyötä ulkomaanjakson aikana tai jälkeen, eikä opiskelijan tarvitse lisätehtävin täydentää kursseja, jotka hän korvaa vaihdossa suorittamallaan kursseilla. On opiskelijan itsensä vastuulla ottaa haltuun ne tiedot ja taidot, joita on opetuksessa käyty läpi ulkomaanjakson aikana.

Vaihto-opiskelu ei ole aiheuttanut opintojen viivästymistä niille opiskelijoilla, jotka ovat olleet vaihdossa vain suositellun ajan, eli yhden lukukauden.

Mikä Learning Agreement?

Opiskelija täyttää ennen vaihtoon lähtöä Learning Agreement -lomakkeen. Lomakkeeseen kirjataan alustava suunnitelma vaihdossa suoritettavista ja Humakissa korvattavista kursseista.

Kurssivalinnat muuttuvat usein opiskelijan saavuttua vaihtokorkeakouluun. Tähän voi olla monia eri syitä, kuten se, ettei kurssi toteudu, kurssille ei mahdu tai voi osallistua. Muutokset eivät ole ongelma ja niitä tullessa opiskelija on yhteydessä omaan ohjaajaan, jolloin muutokset kirjataan Learning Agreementin muutososaan.

Learning Agreementin allekirjoittavat opiskelija sekä Humakin kansainvälisyydestä vastaava lehtori ja vastaanottavan korkeakoulun kansainvälisyyskoordinaattori.

Keneltä apua?

Kurssivalintoihin ja niiden korvaavuuteen saa apua omalta ohjaajalta.

Learning Agreementin täyttämiseen tai muihin hallinnollisiin kysymyksiin saa apua kansainvälisyyskoordinaattorilta.

Kokemuksia voi lukea jo vaihdossa olleiden opiskelijoiden vaihtoraporteista tai kysellä suoraan opiskelijoilta.

Liite 5: Opas harjoitteluun lähtijöille

TIIVIS OPAS HARJOITTELUUN TAI PROJEKTIIN ULKOMAILLA

Tämä tuotos muokataan lopulliseen opinnäytetyöhön tiedostoksi, joka voidaan julkaista esimerkiksi HumakProssa kansainvälisyysoppaissa. Tuotos luovutetaan Humakille, jotta sitä voidaan tarvittaessa muokata, mikäli käytänteisiin tulee tulevaisuudessa muutoksia.

Kuinka opinnollistan ulkomaanjakson?

Osan tutkintoon sisältyvistä harjoittelujaksoista voi suorittaa myös ulkomailla. Harjoittelun lisäksi opiskelija voi osallistua erilaisiin hankkeisiin tai projekteihin ulkomailla ja opinnollistaa sen osaksi tutkintoaan. Tutustumalla kurssien sisältöihin ja tavoitteisiin voi saada ideoita, kuinka niitä voi soveltaa ulkomailla. Esimerkiksi osan tulkkauksen harjoitteluista voi suorittaa tutustumalla tulkkiyrityksen toimintaan tai hankkimalla kummitulkin ulkomailta.

Mistä löydän harjoittelupaikan tai projektin?

Opiskelija voi lähestyä itsenäisesti esimerkiksi tulkkaus- tai viittomakielialaan liittyviä organisaatioita ja tiedustella mahdollisuuksista harjoitteluun tai hankeeseen osallistumiseen. Humak välittää organisaatioiden tietoja erilaisista hankkeista omilla foorumeillaan, Humakilla on myös ajoittain kansainvälisiä hankkeita, joista kannattaa tiedustella. Mikäli opiskelija löytää itseään kiinnostavan hankkeen tai projektin, kannattaa keskustella oman ohjaajan kanssa mahdollisesta opinnollistamisesta. Ideoita saa myös jo ulkomaanjaksoja suorittaneiden opiskelijoiden matkakertomuksista sekä suoraan opiskelijoilta tai ohjaajalta.

Kenen kanssa sovitaan mistäkin?

Mikäli opiskelija suorittaa tutkintoon sisältyvän harjoittelun tai kurssin projektissa tai hankkeessa ulkomailla, on siitä sovittava opintojaksosta vastaavan lehtorin ja oman ohjaajan kanssa. Opiskelija kirjoittaa suunnitelman toteutuksesta ja raportoinnista, jonka jälkeen hän hyväksyttää sen opintojakson vastaavalla lehtorilla sekä omalla ohjaajallaan ennen harjoitteluun tai projektiin osallistumista. Tarvittavat sopimukset on täytettävä ja allekirjoitettava harjoittelun tai projektin ohjaajan sekä vastaavan lehtorin kanssa.